

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
Факультет культурології та соціальних комунікацій
Кафедра менеджменту культури та соціальних технологій

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти
Освітньо-професійна програма
«Менеджмент культури»
на тему: «Організація соціокультурних заходів з патріотичного виховання
молоді України»

Виконала: студентка бакалавратури
спеціальність 028

«Менеджмент соціокультурної діяльності» КОВТУНЕНКО Владислава

Керівник: канд. психол. н.,
доцент кафедри менеджменту
культури та соціальних технологій ЦЕРКОВНИЙ Альберт

Кваліфікаційна робота допущена до захисту
рішенням кафедри менеджменту культури та соціальних технологій

Протокол № від «   » 2024 р.

Завідувач кафедри доц. АФЕНЧЕНКО Геннадій

Харків 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЗАХОДИ: ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ, ПРОВЕДЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ.....	6
1.1 Історія розвитку соціокультурних заходів в країнах Європи та їх вплив на суспільство.....	6
1.2 Методологічні підходи до реалізації соціокультурних заходів.....	8
1.3. Основні поняття управління соціокультурними заходами.....	12
1.4 Основні поняття управління соціокультурним проєктом.....	18
Висновки до I розділу.....	23
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ТРЕНДІВ У ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ЗАХОДІВ.....	25
2.1. Аналіз патріотичного виховання молоді України.....	25
2.2. Форми та методи організації соціокультурних заходів з патріотичного виховання молоді.....	26
2.3. Роль гри в соціокультурній діяльності.....	29
Висновки до 2 розділу.....	31
РОЗДІЛ 3. РЕАЛІЗАЦІЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ЗАХОДУ З ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ НА БАЗІ ПОЗАШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ.....	32
3.1 Розробка концепції соціокультурного заходу з патріотичного виховання	32
3.2 Організаційна структура соціокультурного заходу.....	42
3.3. Опис заходу «Код нашої нації».....	44
3.4 Оцінка результатів.....	49
Висновки до 3 розділу.....	54
ВИСНОВОК.....	56
ДОДАТКИ.....	63

ВСТУП

У сучасному суспільстві якісне та пізнавальне дозвілля для молоді визначається як один із важливих пріоритетних напрямків соціокультурної діяльності. Дозвілля молоді має бути не тільки розважальним, а ще й з розвиваючим, впливаючи на фізичний, психічний та емоційний розвиток, що є дуже важливим у час коли діти та підлітки витрачають значну кількість часу в Інтернеті та гаджетах. У цьому контексті велика увага приділяється створенню та реалізації соціокультурних проектів та заходів, спрямованих на організацію змістовного дозвілля для молоді.

Актуальність. У час, коли Україна бореться за свою незалежність, молодь не має змоги повноцінно відвідувати шкільні заняття та гуртки, втрачаючи можливість соціального розвитку та адаптації, зіштовхується з безпрецедентною кількістю впливів і вражень. Тому питання патріотичного виховання, забезпечення їх розвитку та соціалізації в цікавих та різних формах заходів набуває особливої актуальності. У зв'язку з цим важливою стає організація соціокультурного заходу у формі ігрової програми, яка може стати потужним засобом формування патріотичних цінностей, дозволяючи краще зрозуміти історію та традиції своєї країни. Також зазначу, що за такий захід сприяє розвитку творчого та креативного мислення, соціальній адаптації і молодь матиме можливість вільно виражати себе, ділитися думками.

Питання організації патріотичного виховання молоді України досліджували: Шеремет А. М., к. пед. н, доцент кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки ХНУ; Чупрій Л., старший науковий співробітник відділу новітніх технологій, національно-патріотичного виховання та лідерства Державного інституту сімейної та молодіжної політики, професор кафедри соціальної філософії та управління Державного податкового університету, доктор політичних наук; Сіра О., завідувачка відділу новітніх технологій, національно-патріотичного виховання та лідерства Державного інституту сімейної та молодіжної політики, кандидатка філософських наук; Шекенева В. І. головний бібліотекар НБ ХНУ; Айвазян О. Б., голова обласного методичного

об'єднання, директор наукової бібліотеки Хмельницького національного університету; Гордієнко А. І. генеральний директор Національної бібліотеки України для дітей, заслужений працівник культури України та інші.

Об'єкт дослідження: організація соціокультурних заходів з патріотичного виховання молоді.

Предмет дослідження: методи та форми організації соціокультурних заходів з патріотичного виховання молоді України.

Мета та завдання. Метою є дослідження теоретико-методологічних засад організації соціокультурного заходу з патріотичного виховання молоді України та практична розробка проекту з патріотичного виховання молоді України «Код нашої нації».

Для реалізації мети, визначаються такі завдання:

- проаналізувати теоретичні засади та методологію організації соціокультурних заходів;
- дослідити практику та організацію проведення соціокультурних заходів;
- проаналізувати стан патріотичного виховання молоді України у 2022 – 2024 р.;
- дослідити роль гри в організації соціокультурних заходів;
- розробка організаційної структури заходу;
- проведення SWOT – аналізу;
- розробка та написання сценарію соціокультурного заходу з патріотичного виховання молоді;
- оцінка ефективності та результативності програми

Наукова новизна та практична значимість

Наукова новизна полягає у створенні соціокультурного заходу з патріотичного виховання молоді України у ігровій формі з використанням інтерактивного підходу. Такий підхід відкриває широкі можливості для ефективного залучення уваги та активної участі молоді до процесу формування

їхньої патріотичної свідомості через практичні ігрові завдання, рольові ігри та творчість, сприяючи додатково розвитку творчого і креативного мислення та соціальній адаптації.

Практична значимість полягає у тому, що запропонована форма соціокультурного заходу та його сценарій є ефективним інструментом для патріотичного виховання молоді, приклад якого може використовуватися при організації подібних заходів.

Методи дослідження.

Для здійснення комплексного аналізу організації соціокультурних заходів з патріотичного виховання використовувалися такі методи, як аналіз досліджень науковців з питань патріотичного виховання молоді, аналіз теоретичних підходів для організації соціокультурного заходу, систематизація для обробки та структурування теоретичних знань, метод порівняльного аналізу для порівняння різних методів та форм організації соціокультурних заходів, метод експерименту, який полягає у введенні в захід гри, аналіз ефективності розробленого заходу.

Робота складається з вступу, 3 розділів, висновків; містить 62 сторінки тексту, 18 рисунків, 5 таблиць, 2 додатки. Список джерел включає 28 найменувань літератури, 12 електронних публікацій.

РОЗДІЛ I. СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЗАХОДИ: ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ, ПРОВЕДЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ

1.1 Історія розвитку соціокультурних заходів в країнах Європи та їх вплив на суспільство

Соціокультурна діяльність, визначена як сукупність заходів, спрямованих на вплив на культурні аспекти суспільства, відображається у різних формах в історії людства. Багато різних аспектів культурного життя, таких як мистецтво, література, освіта, релігія та наука, відображають історію розвитку соціокультурних заходів в Європі.

Соціокультурні заходи – це заходи спрямовані на збереження культурної спадщини, сприяння розвитку мистецтва, виховання та підтримку різних культурних ініціатив, які включають в себе фестивалі, виставки, концерти, майстер-класи, ярмарки, лекції та молодіжні заходи. Вони мають значний вплив на соціальний розвиток, формування ідентичності та підтримку розмаїття. Ще в ранніх людських спільнотах люди організовували ритуали, фестивалі і інші подібні заходи, щоб об'єднатися, розважитися та відсвяткувати важливі події.

Зафіксована у документах історія розвитку соціокультурних заходів у Європі почалася зі Стародавньої Греції та Риму. Клековкін О.Ю. пише: «Стосовно театру теза про винахідництво давніх греків видається ще справедливішою, адже саме видовища античності заклали естетичне підґрунтя для сценічного мистецтва усіх наступних поколінь; саме давні греки створили першоформи театру, його матриці, які, пристосовуючи до власних вимог, повторювали й варіювали пізніші часи»[12].

З часом соціокультурні заходи ставили різноманітнішими. Наприклад, в епоху Середньовіччя стали популярними лицарські турніри та карнавали. Розвиток турнірів пройшов багато етапів, від змагань, пов'язаних з військовою підготовкою до форми розваг з пишними декораціями та костюмами.

Карнавали вважалися складним культурним явищем, яке відображали впливи релігії, політики, економіки та соціальних змін. Карнавал у Венеції – одне з найвідоміших і вишуканих карнавальних урочистостей у світі. Його історія сягає XII століття, і протягом століть вона перетворилася з простого народного свята на складний соціокультурний захід. Його походження пов'язане з язичницькими ритуалами, а згодом допомогло звільнитися від соціальних обмежень та вирівняти всі соціальні відмінності завдяки анонімності, яка формувалась при використанні масок. З часом цей захід перетворився на місце розваги та відпочинку, з усієї Європи приїжджали люди для того щоб взяти участь у маскарадах та конкурсах костюмів[9].

Але згодом усім відомі венеціанські карнавали втратили свою привабливість та занепали, через напад на Венецію Австро-Угорської монархії. Люди не вважали доцільним влаштовувати свята, знаходячись в окупації. Курочкін О.В. зазначає: «По-справжньому відродити карнавал вдалося лише у 1980 р. зусиллями театрального режисера з Рима Мауріціо Скапарро. Спочатку його реконструювали з метою залучення туристів у міжсезонний період, але скоро свято переросло місцеві масштаби і перетворилося на одну з найяскравіших подій у культурному житті всієї планети»[14].

Такі соціокультурні заходи як світські бали, концерти та оперні постановки розквітли у епоху Відродження. Світські бали слугували для демонстрації статусу, багатства та розкоші. Танці, музика, ігри, спілкування були основою таких заходів. А одним з найвідоміших міст Європи, яке славилось своїми пишними балами є Венеція. Нові знайомства, спілкування, налагодження зв'язків сприяли обміну ідеями та розширенню кругозору. Світські бали, концерти та оперні постановки послугували розвитку танців та театрального мистецтва.

До XIV століття концерти відбувалися при дворах знаті або в церковних рамках. Але все змінилося зі зростанням торгівлі в містах Італії та появи нового класу покровителів мистецтва, які не належали до церкви. У епоху Відродження набули розвитку нові музичні жанри, в яких з'явилася емоційна

глибина, ритм та гармонія. Використовувалися різноманітні інструменти, такі як лютня, віола, флейта, труба та орган. Концерти організовувалися у таких італійських містах як Флоренція, Венеція та Рим.

В Новий час соціокультурні заходи зазнали розвитку ще більше. В епоху Просвітництва було створено багато музеїв та бібліотек, які стали доступними для широкої громадськості. Промислова революція призвела до збільшення міського населення та робітничого класу, тому для робітників було створено нові форми розваги: спортивні клуби та робочі театри. А зростання націоналізму в Європі в XIX столітті призвело до організації національних та мистецьких фестивалів та інших культурних заходів.

Соціокультурні заходи є важливою складовою життя суспільства, відіграючи значну роль у розвитку культури, освіти, економіки, а також у формуванні особистості. Вони збагачують духовне життя людей, виховують почуття патріотизму та толерантності. Також сприяють розвитку почуття єдності та солідарності в суспільстві, знайомлять людей з культурою інших народів. Такі заходи підтримують розвиток творчих індустрій та стимулюють попит на мистецькі продукти та послуги, допомагають людям зберегти свою культурну ідентичність та передати свої традиції наступним поколінням. В XXI столітті зростає популярність онлайн заходів, віртуальної реальності та інтерактивних форм дозвілля.

Інтерактивні форми дозвілля – це не просто розваги, вони мають значний вплив на життя людей. Їх складовою є квест кімнати, флешмоби, майстер-класи, виставки, театральні вистави, інтерактивні та інтелектуальні ігри. Важливо, щоб дозвілля було не тільки приємним, а ще й корисним, давало можливість розвиватися, вчитися новому та зануритися у культурні традиції суспільства.[2]

1.2 Методологічні підходи до реалізації соціокультурних заходів

Одним із важливих аспектів сучасного соціокультурного розвитку є створення та реалізація соціокультурних заходів, спрямованих на задоволення потреб та інтересів різних соціальних груп. Особливо важливою є розробка ефективних методологій для організації заходів. Різноманітні методологічні підходи до реалізації соціокультурних заходів можуть допомогти не тільки в організації, а ще й в ефективному проведенні таких заходів.

Систематичний підхід полягає в використанні структурованого підходу до всіх етапів планування, впровадження та оцінки. Також у вивченні частин системи, взаємодію між ними, дослідження процесів, що пов'язують частини системи з її цілями[26].

Першим етапом систематичного підходу є аналіз потреб та інтересів цільової аудиторії. Необхідно аналізувати, які соціокультурні аспекти є важливими для аудиторії та який саме соціокультурний захід зацікавить їх найбільше. Після чого варто чітко визначити цілі, мету, завдання, ресурси та зміст заходу. Далі розробляється план заходу, організаційна структура, бюджет, рекламна структура та план дій для управління ризиками. Має бути забезпечена ефективна координація всіх етапів та комунікація.

Кінцевий етап цього підходу – це аналіз та оцінка ефективності, вплив. Для цього використовуються кількісні та якісні методи для збору даних, включаючи опитування учасників, спостереження та аналіз звітності .

Особистісно-орієнтований підхід до організації заходів фокусується на врахуванні та реагуванні на потреби, інтереси та прагнення кожного учасника. Основними принципами цього підходу є увага до окремого учасника, підтримка саморозвитку та самовираження, створення комфортної та сприятливої атмосфери.

При аналізі індивідуальних потреб необхідно розглянути вікові, соціокультурні та емоційні характеристики учасників, які можуть впливати їх

участь та взаємодію в заході. Після врахування різноманітності індивідуальних потреб, наступним кроком є планування та програма заходу. Розробити програму заходу, яка буде відповідати інтересам кожного учасника досить складно, тому варто надати можливості вибору активності в різних програмах, які будуть нести за собою не тільки розважальну мету, а ще й повчальну.

Важливо надати можливості для саморозвитку та самовираження. Для цього можна включити в програму майстер-класи, індивідуальні завдання, тренінги, де кожен зможе висловити свої думки, ідеї та бачення.

Культурологічний підхід в організації соціокультурних заходів враховує значення культурних аспектів у формуванні та взаємодії суспільства. В цьому підході важливо розуміти та враховувати культурні традиції, цінності, символи, мови та ідентичності цільової аудиторії.

Перший крок – це аналіз культурних традицій, звичаїв, етнічних особливостей, які можуть впливати на сприйняття та проведення заходу. При розробці програми варто розрахувати все таким чином, щоб вона відповідала культурним вподобанням та чуттям учасників, підбираючи навіть музичне супроводження. Ще одна складова цього підходу – забезпечення доступності заходу для учасників різних етнічних та мовних груп, звертається увага на переклад програми та використання багатомовної комунікації. Відобразивши культурну спадщину та традиції учасників можна сприяти побудові взаєморозуміння, толерантності та відчуття спільноти серед учасників. Для вдалого заходу можна використовувати культурні ресурси, такі як музеї, художні галереї і інше.

Проектний підхід в організації соціокультурного заходу полягає у створенні структурованого проекту, у якому буде чітко визначено проблему, цілі, мету, завдання, ресурси, строки та бюджет. Головна мета проектного підходу – це систематизація в управлінні всіма аспектами організації заходів, тому спочатку потрібно сформулювати цілі та завдання заходу. Після цього можна приступати до створення детального плану, який буде включати в себе завдання, терміни виконання, організаційну структуру та ресурси. Щоб досягти

поставлених цілей потрібне ефективне управління фінансовими, людськими, матеріальними ресурсами. Не менш важливим для уникнення ризиків є систематичний моніторинг реалізації проекту та документування всіх етапів.

Інклюзивність – це принцип, який передбачає доступність, прагнення залучити та інтегрувати всіх людей в діяльність, організації та інші процеси, незалежно від їхніх фізичних, психологічних та інших особливостей, тих, хто постраждав від дискримінації та перебуває у несприятливих умовах[11].

Інклюзивний підхід в організації соціокультурного заходу полягає у створенні відкритого та доступного середовища для всіх людей, незалежно від їх фізичних чи психологічних особливостей, етнічного походження та розумових здібностей. При організації важливо врахувати такі аспекти, як фізичний доступ до місця проведення та доступність інформації. При розробці програми підбираються активності, які будуть доступні кожному учаснику, їх рівню здібностей та інтересів, для того щоб створити атмосферу взаєморозуміння та поваги один до одного. Організуюючи соціокультурну подію, можна співпрацювати з місцевими організаціями для забезпечення інклюзивної участі. Цей підхід сприяє побудові такого середовища під час соціокультурного заходу, де кожен відчуває себе важливим та повноцінним членом спільності.

Інтерактивний підхід фокусується на активній участі та залученні аудиторії, організації пізнавальної та комунікативної діяльності, активізації розумових здібностей. Такий підхід розвиває відповідальність, самокритичність та творчий підхід до розв'язання проблем[38].

Програма заходу має бути розроблена так, щоб кожен учасник мав можливість взяти участь у взаємодії, обміні думками та ідеями, створивши різноманітні групові вправи та інтерактивні ігри, майстер-класи, де учасники зможуть створювати щось нове та виражати свою творчість. Для того, щоб створити дозвілля цікавішим, можна залучити сучасні технології, такі як відео та аудіо матеріали, онлайн-платформи та мобільні додатки. А екскурсія до

місцевих культурних об'єктів допоможе вивчити та дослідити нові аспекти культури.

Комплексний підхід до організації соціокультурних заходів передбачає об'єднання різних методів, стратегій та інструментів для досягнення максимального ефекту та задоволення потреб усіх учасників. Основними принципами такого підходу є системність, інклюзивність і глибоке розуміння потреб та інтересів цільової аудиторії.

Реалізація соціокультурного заходу – це складний та відповідальний процес. Використання різних методологічних підходів, чітке визначення цілей та завдань, аналіз цільової аудиторії та розробка плану – це запорука успішного івенту.

1.3. Основні поняття управління соціокультурними заходами

Соціокультурний захід – це захід, який організовується з метою сприяння взаєморозуміння серед різних спільнот, збереженні їх культурної спадщини, розвитку творчих здібностей, підтримки та розвитку мистецтва, культури та традицій.

Соціокультурні заходи можна класифікувати за:

- За формою проведення: масові (фестивалі, концерти), групові (тренінги, клуби), індивідуальні (майстер-класи).
- За цільовою аудиторією: діти, дорослі, люди з особливими потребами, культурні об'єднання та інші.
- За масштабом : місцеві (в рамках одного міста, села чи району), регіональні (в рамках певного регіону), національні (в рамках однієї країни), міжнародні (різні країни)
- За метою: розважальні, ділові, благодійні, виховні
- За часом проведення: одноразові та регулярні

Управління соціокультурним заходом – це комплексний підхід. Він включає в себе такі етапи, як планування, організація, реалізація та аналіз.

Етап планування – це один з найважливіших процесів прийняття управлінських рішень, який складається з окремих етапів та кроків їх реалізації, які здійснюються в постійно повторюваній послідовності з певними логічними взаємозв'язками, утворюючи певний цикл планування. [1]

Основними завданнями планування є:

- забезпечення погодженості дій персоналу;
- усунення негативного ефекту невизначеності;
- концентрація зусиль на ключових завданнях;
- забезпечення економічного функціонування;
- встановлення стандартів управління[30].

Для того, щоб соціокультурний захід був вдалий та успішний, перед його організацією можна поставити такі питання[25]:

Таблиця 1.3.1

Питання для організації соціокультурного заходу

Критерій	Питання
Цільова аудиторія	Для кого спрямований захід: на дітей, дорослих, людей з особливими потребами та інші групи?
Вид	Яка форма проведення?
Суть програми	Що виражає захід? Яка його мета та завдання?
Бюджет	Скільки коштів має бути виділено?
Час	Яка дата та час заходу?
Місце	Яка адреса заходу?
Організаційна структура	Хто буде залучений до організації?
Витрати	Як регулюватимуть фінансові питання?
Реклама	Як цільова аудиторія дізнається про захід?

Ризики	Як уникнути/вирішити потенційні ризики?
Логістика	Як доставити реквізит до місця події? Як доїхати туди учасникам?
Інфраструктура	Що повинно бути встановленим та що має бути в наявності на місці заходу?

Отже, етап планування визначає ключові елементи, які впливають на кінцевий результат. Чітке визначення завдань, ідентифікація та пріоритезація обов'язків запобігає непотрібним витратам часу та грошей, які є важливими для успіху події. Глибоко вивчивши цільову аудиторію, можна підготувати програму, яка відповідатиме її інтересам і потребам. Це визначатиме успіх заходу та задоволеність його учасників. Планування також дозволяє передбачити потенційні ризики та проблеми, які можуть виникнути і розробити стратегії, щоб уникнути їх або мінімізувати їх вплив.

Етап організації

Якщо планування – це практична частина, де визначається та описується план дій, то організація – це практична частина, де цей план втілюється у життя. Етап організації соціокультурного заходу охоплює всі аспекти його плану заради ефективності реалізації події.

Перший крок – інфраструктура. У попередньому етапі управління соціокультурним заходом (етапом планування) визначалося місце проведення. На цьому кроці організатор орендує або бронює приміщення або площадку, а після успішної домовленості дбає про необхідне обладнання (наприклад, звукова апаратура, камера, світлове обладнання, стенди, проектор) та знаходить команду, яка вміє працювати з цим обладнанням, а саме: відео оператор, звукорежисер, діджей, музичний куратор (за потреби).

Якщо у заході передбачено залучення спонсорів та партнерів, то саме на цьому етапі важливо встановити з ними зв'язок. Для цього можна провести дослідження, щоб визначити які організації могли б стати потенційними спонсорами, маючи спільні цілі та погляди щодо подібних заходів. Майбутнім

партнерам необхідно чітко донести, які переваги та користь вони отримають від співпраці. Щоб підвищити шанси на партнерство одним із ефективних варіантів є презентація події, яка відображає усі ключові аспекти, наприклад, програму, місце події, цільову аудиторію (далі ЦА), та надання форми запиту на спонсорство, де вони матимуть змогу сказати свої цілі та очікування.

Ще один важливий крок – комунікація з ЦА, яка включає у себе рекламу, розсилку запрошень, анкетування, важливу інформація про програму, інформування про зміни. Варто зацікавити майбутніх учасників та переконати, чому вони мають взяти участь та що цікавого і корисного зможуть дізнатися або вивчити. Реклама є досить важливим інструментом в організації, адже від її ефективності залежить кількість відвідувачів[16]. В етапі планування вирішується як саме ЦА дізнається про захід, а в етапі організації це виконується.

Реклама може бути різноманітною, а саме:

- банери;
- листівки;
- плакати;
- інтернет-банери;
- розсилка електронною поштою, але цей варіант підходить у випадку, якщо подібний захід вже організовувався і є дані учасників;
- статті у місцевих газетах та оголошення у місцевому телебаченні;
- розміщення оголошення у соціальних мережах;
- таргетована реклама – це реклама у соціальних мережах, яка бере до уваги дані, отримані у результаті аналізу активності користувачів, історію пошуку, персональну інформацію з профіля та налаштована та тільки на ту ЦА, яка буде зацікавлена у конкретній пропозиції[23].

Обов'язковим аспектом у організації є безпека. Потрібно подбати про медичний персонал, план безпеки, план евакуації та адреси найближчих укриттів. Знайти список укриттів недостатньо, кожне укриття розраховане на

певну кількість осіб, тому є потреба визначити: чи буде продовжуватися захід в укритті або він призупиняється на час повітряної тривоги? Якщо продовжується, то яка кількість осіб буде присутньою на події і в якому за адресою укритті можна це зробити? Якщо зупиняється, то яка кількість учасників до якого укриття зможе пройти. В наш час безпека є надважливою і в момент загрози не можна піддаватися паніці, тому продумати заходи безпеки потрібно завчасно.

Соціокультурний захід у більшості випадків потребує репетиції. Відповідальна особа за репетиції, назначена у етапі планування, має скласти їх графік. Це допоможе виявити недоліки та скорегувати їх, перевірити наявність реквізиту, як працює апаратура, світло, ведучі та чи потрібні зміни в програмі.

Організатор повинен продуктивно керувати усіма ресурсами: фінансовими, людськими та матеріальними, а команда має працювати як одне ціле, проводячи зустрічі та збори для вирішення поточних питань та непередбачуваних ситуацій. Етап організації є вирішальним у створенні успішної події.

Етап реалізації є найвідповідальнішим та ключовим моментом в організації соціокультурного заходу, на якому відбувається реалізація попередніх етапів. Одним із ключових аспектів на даному етапі є контроль заходу та ефективна координація дій команди та учасників. Ведучі, звукорежисер, оператор мають чітко виконувати роботу, передбачену організаційною структурою, а організатори повинні слідкувати за часом та ходом програми, вирішувати непередбачувані обставини під час заходу, слідкувати за безпекою: повідомляти про сигнал «Увага! Повітряна тривога» та супроводжувати учасників до укриття.

Не менш важливим є досвід та комунікаційні навички ведучих, бо під час реалізації заходу поведінка та настрої учасників може змінюватися, треба контролювати цей момент, щоб цілі, мета та задоволення учасників були виправданими. Команда має бути відкритою до спілкування з учасниками, не боятися відповідати на їх запитання.

Етап аналізу результатів заходу має здійснюватися систематично, адже лише на основі досягнутого можна успішно рухатися вперед, закріплювати найкраще та усувати недоліки. Він допомагає формувати навички спостережливості, самокритичності та вимогливості, формування громадської думки, правильного ставлення до критики, вказати на прийоми, умови і методи, які привели до успіху, і знайти причини невдач[35].

Одним із основних методів аналізу соціокультурного заходу є анкетування та опитування. Учасникам заходу надаються анкети після завершення або розсилаються на електронну пошту при наявності даних. Такі анкети визначають успішні аспекти та елементи, які потребують вдосконалення, шляхом порівняння результатів завдань заходу, дають відповіді на основні запитання організаторів: які враження залишилися після заходу; які інтерактиви були найпопулярнішими; чи отримали вони задоволення від програми, музичного супроводження, освітлення, ведучих, реквізиту; чи змінювався їх настрій впродовж програми, якщо так, то чому; чи виправдалися очікування; чи дізналися щось нове; які поради вони могли б надати для покращення; чи відвідали б вони наступний захід саме цих організаторів. Це лише базові питання для опитування, їх може бути набагато більше, варто відштовхуватися від цілей, завдань та теми заходу.

Відповіді на такі питання не обов'язково мають бути письмовими та у вигляді анкети. Враження та відгуки учасників можна дізнатися за допомогою фокус-груп – групової дискусії з малою кількістю осіб, які представляють усіх учасників. При підготовці такого методу ключовим елементом є складання плану обговорень з основними складовими:

- виклад цілей обговорення;
- визначення складу групи;
- виступ організатора – оголошення теми дискусії, правил та інструкції учасникам;
- обговорення основної теми. Наприклад, чи сподобався захід та виправдалися очікування;

- конкретне обговорення. Підіймаються конкретні питання організатора для детального відгуку;
- фінальна частина. Поради від учасників для покращення роботи та подяка за зворотній зв'язок[18].

Ще один метод аналізу – метод спостереження. Такий метод допомагає організатору зрозуміти настрій та поведінку учасників. Він допомагає виявити чи змінювався їх настрій, якщо так, то чи впливала на це програма. Початківцям в організації заходів може бути важко правильно побудувати програму під вік запрошених гостей, а спостереження дає зрозуміти чи сприймає дана аудиторія інформацію та як на неї реагує.

Для зросту якості та ефективності заходів слід враховувати не тільки відгуки та враження учасників. Варто подбати також про аналіз фінансових та економічних показників, вивчивши витрати та доходи заходу для визначення економічної доцільності.

Соціокультурні заходи відіграють важливу роль у житті суспільства, сприяючи їх духовному та культурному розвитку. Успішне управління таких подій базується на чіткому визначенні цілей та завдань. За допомогою досвіду, творчого підходу, знань та розуміння усіх вищенаведених етапів реалізуються очікування організаторів.

1.4 Основні поняття управління соціокультурним проєктом

Управління соціокультурним заходом та управлінні соціокультурним проєктом мають багато спільних аспектів, при тому ж маючи свої відмінності. Є певні характерні особливості проєкту, що відрізняють його від інших видів діяльності: орієнтованість на ціль, визначена тривалість, високий ступінь складності, неповторність. Для початку розберемося з поняттям «соціокультурний проєкт». Кулешник О. пише: «Під соціокультурним проєктом слід розуміти ідею і план її реалізації, котрі спрямовані на вирішення актуальних суспільних проблем або втілення задумів, що стосуються

соціокультурної сфери, а також реакцію чи зміну поглядів на певну проблему»[22].

Існує 5 фаз життєвого циклу управління проектами: етап ініціювання, етап планування, етап ресурсного забезпечення, етап втілення, етап завершення.

Перший етап – етап ініціювання, на якому формуються цілі, завдання, можливості, обсяг та команда проекту. На початку його створення мають включати в себе: виявлення проблеми – формування цілей – методи вирішення проблеми – розподіл завдань, обов’язків та дедлайнів. Кулініч Т.В., та Пермінова О.С. пишуть: «Щоб вибрати кращі варіанти розв’язання виявленої проблеми, пропонуємо такі критерії відбору проектних пропозицій:

1. Кого може зацікавити ця проектна пропозиція (вік, стать, сфера інтересів)?
2. Чому люди повинні брати участь у цьому проекті?
3. Які глобальні проблеми цей проект зачіпає?
4. Які особисті проблеми цей проект зачіпає?
5. Яка мета цього проекту? (Що саме має вирішити даний проект у соціумі?)
6. Наскільки важливим є цей проект? (з 1-5: 1 - неважливий взагалі, 5 – має бути реалізований якомога швидше)
7. Наскільки важко буде цей проект реалізувати (з точки зору ресурсного забезпечення, витрат часу тощо)?» [13].

Етап планування. В цьому етапі важливими є такі аспекти:

- визначаються завдання та результати проекту, стратегії та підходи, які будуть використовуватися для досягнення цілей;
- необхідно створити детальний план проекту, який буде включати в себе перелік заходів, графік реалізації, який відображає послідовність та тривалість кожного етапу, часові обмеження, розподіл бюджету;
- створити структуру розподілу робіт за допомогою, наприклад, діаграми Ганта і за необхідності доукомплектувати команду проекту, для

цього потрібно розбити проєкт на конкретні завдання та цілі, щоб назначити відповідальних на кожен етап;

- визначаються можливі ризики та розробка засобів їх попередження;
- оцінюються людські, фінансові та матеріальні ресурси.

Етап ресурсного забезпечення полягає у визначенні та залученні ресурсів, які необхідні для успішної реалізації проєкту. Одною з потреб проєкту є залучення фінансових ресурсів, тобто бюджет та джерела фінансування. Спонсорами проєктів виступають донори[29]. Ващук О., Торбас О., Лемещенко-Лагода В., Сімахова А., Мандич А. у своєму посібнику пишуть: «Надавачі грантів (донори) – це міжнародні організації, державні установи, комерційні структури, громадські некомерційні організації (релігійні, наукові тощо), приватні благодійні фонди або приватні особи, що надають громадянам та організаціям на некомерційній безповоротній основі необхідні додаткові ресурси різного виду на цілі, які спрямовані в цілому на благо усього суспільства». [3]

Найпоширенішим джерелом фінансування через донорські організації є гранти. Марченко О.В. та Сушко Д.О. визначають: «Грант – це фінансові чи інші ресурси, надані на безоплатній і безповоротній основі юридичними, фізичними особами і міжнародними організаціями для проведення конкретних фундаментальних та прикладних наукових досліджень за напрямками і на умовах, визначених надавачами гранта»[17]. Отримати гранти можна лише за допомогою перемоги в спеціалізованих грантових програм-конкурсах, подавши проєктну заявку в якій буде описано цілі, завдання, методи реалізації, бюджет та очікувані результати. Грантові програми бувають відкритими, де допускаються всі заявники та закриті, де заявники повинні відповідати особливим умовам в залежності від гранту. Вато зазначити, що розподіл коштів, отриманих таким шляхом, потребує чіткої та детальної звітності, оскільки при виявленні підозри у їх нецільовому використанні, по даний факт сповіщають правоохоронні органи[4].

Також на етапі ресурсного забезпечення визначаються матеріально-технічні ресурси (приміщення, обладнання, інвентар) та кадрові ресурси (персонал).

Етап четвертий – втілення, полягає у практичній реалізації проекту та отриманні запланованих результатів. Дана фаза вимагає чіткого моніторингу за ходом реалізації: за дотриманням бюджету, чи виконує команда робочий план проекту та дотримується термінів. Для того, щоб команда виконувала свою роботу з високою якістю, керівник проекту має забезпечити відкриту та ефективну комунікацію з регулярним інформуванням про прогрес роботи, фактичні результати, складаючи звіти. Також керівник має швидко та продуктивно реагувати на можливі ризики, проблеми та непередбачувані ситуації, які можуть виникнути під час реалізації. За потреби до плану проекту вносяться зміни.

Останній етап – завершення означає офіційне закриття всіх аспектів проекту, який включає оцінювання результатів, підготовку звіту та аналізу уроків, отриманих під час реалізації.

Для початку потрібно підбити підсумки чи всі заплановані завдання та дії були виконані, якщо ні, то визначаються причини та способи їх рішення. Проводиться аналіз успіху та недоліків, виділяються ключові уроки та рекомендації для покращення результатів у майбутньому.

Як вже зазначалося раніше, на цьому етапі готується підсумковий звіт про результати. Цей звіт має включати в себе опис ходу реалізації, опис досягнутих за планом результатів, опис незапланованих успішних результатів, аналіз факторів, що позитивно та негативно вплинули на хід реалізації, уроки проекту, рекомендації щодо поліпшення управління проектом у майбутньому, аналіз використаних ресурсів, звіт про витрати коштів отриманих від донорських організацій[19].

Керівнику проекту варто не нехтувати останньою зустріччю з командою та з зацікавленими сторонами в успішній реалізації, де він повинен представити

результати їх роботи, поради для покращення, ознайомити зі звітом (можна зробити у формі презентації), висловити подяку усім учасникам та партнерам.

Важливо зазначити, що проєкт вважається успішним, якщо було досягнуто усіх його цілей та вирішено проблему, яка визначалася при розробці ідеї. По-друге, якщо партнери та команда отримали задоволення та результат від роботи. По-третє, якщо вся робоча група змогла проаналізувати свої недоліки та визначити рекомендації для усунення подібних проблем в наступних задумах.

Висновки до I розділу

Соціокультурні заходи є важливою частиною суспільства, спонукаючи його культурний, економічний та особистісний розвиток, розвивають почуття патріотизму та толерантності. Вони підтримують розвиток креативних індустрій, стимулюють попит на мистецькі продукти та послуги, допомагають людям зберігати свою культурну ідентичність та передавати традиції майбутнім поколінням. Починаючи з античних часів історію розвитку таких заходів відображають такі аспекти культурного життя, як мистецтво, наука, релігія, освіта, література.

Для того, щоб створити та реалізувати подібний захід потрібно звернутися до різноманітних методологічних підходів таких, як системний підхід (використання структурованого підходу до всіх етапів планування, впровадження та аналізу), особистісно-орієнтований підхід (фокусується на врахуванні та реагуванні на потреби, інтереси та прагнення кожного окремого учасника), культурологічний підхід (враховує значення культурних аспектів у формуванні та взаємодії суспільства: культурні традиції, цінності, символи, мови та ідентичності цільової аудиторії), проєктний підхід (полягає у створенні структурованого проєкту, у якому буде чітко визначено проблему, цілі, мету, завдання, ресурси, строки та бюджет), інклюзивний підхід (полягає у створенні відкритого та доступного середовища для всіх людей, незалежно від їх фізичних чи психологічних особливостей, етнічного походження та розумових здібностей), інтерактивний підхід (фокусується на активній участі та залученні аудиторії, організації пізнавальної та комунікативної діяльності, активізації розумових здібностей), комплексний підхід (передбачає об'єднання різних методів, стратегій та інструментів для досягнення максимального ефекту та задоволення потреб усіх учасників). Використання різних методологічних підходів призводить до успішної реалізації заходу.

Також успішність заходу полягає у його ефективному управлінні, яке базується на чіткому визначенні цілей та завдань. Управління включає в себе такі етапи:

1. Етап планування – визначає ключові аспекти, які впливають на результат: цілі, завдання, цільову аудиторію, бюджет, суть програми, дату та місце, ресурси, організаційну структуру.

2. Етап організації – включає рекламу, комунікацію з цільовою аудиторією, репетиції, залучення спонсорів, пошук необхідного обладнання та реквізиту, забезпечення безпеки.

3. Етап реалізації – важливим є контроль заходу, координація дій команди та учасників, вирішення непередбачуваних ситуацій та конфліктів.

4. Етап аналізу - включає різні методи аналізу, такі як анкетування та опитування (онлайн та офлайн), спостереження, фокус-групи.

Якщо мова йде про організацію соціокультурного проєкту, то існує 5 фаз, то існує 5 фаз життєвого циклу управління проєктами: етап ініціювання (виявлення проблеми, визначення цілей, завдань, можливостей, обсягу та команди), етап планування (визначення стратегій та підходів, можливих ризиків та способи їх вирішення, створення плану та графіку проєкту, структури розподілу робіт, розподіл бюджету), етап ресурсного забезпечення (залучення фінансових ресурсів – грантів, через донорські організації, матеріально – технічних ресурсів, людських ресурсів), етап втілення (моніторинг за ходом реалізації, комунікація з робочою групою, вирішення непередбачуваних ситуацій), етап завершення (оцінювання результаті, підготовка звіту, аналіз уроків, отриманих під час реалізації проєкту).

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ТРЕНДІВ У ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ЗАХОДІВ

2.1. Аналіз патріотичного виховання молоді України

З 2022 року Україна переживає трагічні часи у зв'язку з повномасштабним вторгненням, що вплинуло на всі сфери життя суспільства. У контексті геополітичних викликів актуальною та важливою стає тема патріотичного виховання молоді, яку вважають майбутнім нашої держави. Патріотичне виховання впливає на формування національної свідомості молоді. До 2022 року ключову роль у цьому процесі відігравали освітні програми в школах, коли учні вивчали це питання в історії України, громадянській освіті та інших програмах[36]. Але на даний час у зв'язку з повітряними тривогами, відсутністю укриттів діти не мають змоги повноцінно відвідувати освітні заклади та досконало вивчати це питання.

Відсутність повноцінної шкільної освіти не єдина проблема у вихованні патріотизму. У сучасному світі кіберпростір, що включає в себе Інтернет та соціальні мережі став значною частиною життя молоді. Кіберпростір дає змогу суспільству отримувати нові знання, спілкуватися, відкриває доступ до безмежної кількості інформації. Незважаючи на це він також може нести й загрозу для молоді, яка може потрапити під негативний вплив фейків та пропаганди, що ще раз підтверджує важливість їх патріотичного виховання[34].

Основними завданнями патріотичного виховання є:

- Виховання поваги та інтересу до історичного минулого;
- Формування національної свідомості;
- Виховання любові до Батьківщини;
- Популяризація історії, культури та традицій України[20].

Л.Чупрій та О. Сіра зазначають: «Основними державними інституціями, що забезпечують реалізацію державної політики у сфері патріотичного

виховання молоді в Україні є Міністерство освіти та науки, Міністерство молоді та спорту, Міністерство оборони, РНБО України, Міністерство культури та інформаційної політики, Інститут проблем виховання Академії педагогічних наук України, Український інститут національної пам'яті, інші»[24].

Виховання в молоді патріотизму дуже важливе, адже це поняття виступає як ціннісна основа будь-якого суспільства, відіграючи важливу роль не тільки у процесі єднання нації, а й у стимулюванні особистого зростання та реалізації потенціалу кожної особистості у духовній, економічній та соціально-політичній сферах. Це поняття сприяє формуванню національної ідентичності та сплоченості суспільства, стимулюючи громадянську активність та участь у житті країни. Патріотичні почуття впливають на економічний прогрес, оскільки мотивують громадян до праці та досягнення високих результатів у всіх сферах діяльності. Таким чином, патріотизм є не лише емоційним, а й суто практичним фактором, що сприяє процвітанню країни[37].

2.2. Форми та методи організації соціокультурних заходів з патріотичного виховання молоді

На мою думку, найефективнішим інструментом в патріотичному вихованні молоді є соціокультурні заходи, які можуть бути представлені в різних формах та організовані за допомогою різних методів. Такі заходи створюють унікальну атмосферу для спілкування та обміну ідеями серед молоді, що сприяє розвитку критичного мислення та аналізу інформації. Крім того, вони надають можливість молоді активно виявляти свою підтримку та зацікавленість у розвитку країни через волонтерську діяльність, участь у культурних заходах чи підтримку національних проєктів. Існує багато форм методів соціокультурних заходів, які можна реалізувати для вирішення даного питання.

Одними з форм соціокультурних заходів можуть бути тематичні лекції та бесіди. На такі лекції збираються однодумці, з якими молоді буде легко знайти контакт, створюються комфортне оточення для самовираження. Такі лекції

можуть бути реалізовані як бесіди чи дискусії. Доречно запрошувати на ці бесіди істориків, краєзнавців чи діячів культури, які поділяться своїми знаннями та обговорять з аудиторією актуальні питання щодо історії, політики, культури України. Для того, щоб зацікавити такою формою сучасну молодь, зустрічі ефективно супроводжувати презентаціями, відеоматеріалами, фотоматеріалами.

Наступна форма таких заходів – це екскурсія. Проведення екскурсій до історичних місць, музеїв, пам'ятників архітектури та природи допомагає молоді зануритися у історичний та культурний контекст своєї країни, а також збільшити їхнє розуміння значення патріотизму. Це можуть бути відвідування музеїв історії України, краєзнавчих музеїв, музеїв бойової слави, екскурсії до місць битв, поховань героїв України, до пам'ятних місць, пов'язаних з видатними діячами України. Такі музеї та видатні місця є майже у кожному місті України.

Ще один варіант проведення соціокультурного заходу – це патріотичні конкурси. Конкурси можуть бути досить різноманітними. Наприклад, Міністерство оборони України проводить конкурс на отримання Премії імені Богдана Хмельницького за краще висвітлення військової тематики у творах літератури та мистецтва у 2024 році. У цьому конкурсі присутні такі Номінації Премії:

- Літературні твори військової тематики;
- Музичні твори військової тематики;
- Твори театрального мистецтва військової тематики;
- Твори кіномистецтва військової тематики;
- Твори образотворчого мистецтва військової тематики[28].

Окрім цього, існує багато інших конкурсів: конкурс малюнків про Україну, фото на патріотичну тематику, літературні конкурси, конкурси журналістики (наприклад, інтерв'ю з відомим українцем), конкурси волонтерських проєктів (наприклад, зібрати гуманітарну допомогу для військових) та інші. Така форма соціокультурного заходу може бути

організована у різних форматах, таких як очні конкурси – в певному місці та в певний час, заочні – роботи надсилаються на електронну пошту, онлайн конкурси.

Культурні заходи також важливий метод організації соціокультурних подій, що спрямовані на формування патріотичних почуттів та громадянської свідомості серед молоді. Ці заходи можуть приймати різноманітні форми, такі як театральні вистави, концерти, художні виставки, фестивалі та багато іншого.

Такі культурні події мають потужний вплив на молодь, оскільки вони дозволяють не лише насолоджуватися мистецтвом, але й занурюватися у світ національної культури та історії. Вони створюють можливість для сприйняття культурного спадку країни через музику, танець, мистецтво, літературу та інші виразні форми. Ці заходи допомагають молоді відчувати себе частиною культурного спадку своєї нації, поглиблюють їхнє розуміння та повагу до історії, традицій та цінностей своєї країни.

Найефективнішою, на мою думку, формою є ігри та тренінги. Вони створюють сприятливі умови для вивчення історії, культури та традицій своєї країни через захоплюючий та цікавий спосіб. Гра є невід'ємною частиною життя кожної людини. можливість для активної участі та взаємодії учасників, сприяючи не лише отриманню знань, але й закріпленню їх у практичних ситуаціях. Такі ігри можуть моделювати історичні події, політичні сценарії чи економічні виклики, допомагаючи молоді краще зрозуміти складні аспекти суспільства та їх вплив на життя країни.

Тренінги, з свого боку, надають можливість для практичного навчання та розвитку особистісних навичок та компетенцій. Вони можуть включати в себе елементи лідерства, комунікації, конфліктології, співпраці та інших аспектів, які є важливими для патріотичного виховання та активного громадянства. Тренінгові методи дозволяють молоді не лише засвоїти нові знання, але й застосовувати їх у практичних ситуаціях, розвиваючи критичне мислення та аналітичні навички. Важливою особливістю ігор та тренінгів є їхня інтерактивність та адаптивність до потреб аудиторії.

2.3. Роль гри в соціокультурній діяльності

Войцях Т.В. у своєму навчально-методичному посібнику зазначає : «Феномен гри протягом усієї історії людства притягнув до себе увагу видатних мислителів, філософів, соціологів, психологів, педагогів. І це зрозуміло, адже гра – найдавніший і найдоступніший інструмент навчання і виховання, формування моделей поведінки у дітей, а також корекції поведінки підлітків, молоді та інколи навіть у дорослих»[10].

Вплив гри можна спостерігати в різних сферах, зокрема в соціокультурній діяльності. Цей феномен є потужним інструментом в соціалізації, адже через ігрові дії діти та дорослі вчаться правилам поведінки, співпраці, вирішення конфліктів та інше, що закладено у суть гри. За допомогою такого методу молодь навіть має змогу підготуватися до майбутніх соціальних ролей, взявши участь у сюжетно-рольовій грі та примірявши на себе різні професії. Гра також сприяє розвитку комунікаційних навичок та співпраці. Учасники вчаться спілкуватися, слухати один одного, приймати рішення в колективі та вирішувати конфлікти шляхом діалогу. Це сприяє формуванню здорових відносин та розвитку емпатії.

Ефективно використовувати саме цей інструмент в організації соціокультурних заходів. Для того, щоб захід досяг своєї мети та задовольнив свою цільову аудиторію, потрібно створити легку, веселу, привабливу атмосферу, яку легко організувати за допомогою гри. Молодь зараз прагне до нових знайомств, а завдяки такій розвазі вони мають змогу знайти однодумців. Ігрові елементи додають азарту та динаміки, роблячи захід більш динамічним та цікавим. Вони створюють можливості для самовираження та творчості, що мотивує людей до участі[33].

Ігри - це традиційна частина багатьох культур, яка передається з покоління в покоління. За їх допомогою можна зберігати та популяризувати народні звичаї, фольклор, ремесла та інші елементи культурної спадщини. Ігри допомагають людям відчувати зв'язок зі своїм корінням, зберегти свою культурну

ідентичність. Наприклад, можна провести соціокультурних захід у формі ігрової програми на тему «Колодій», адже досить не вся молодь знається, що насправді, свято зустрічі весни в Україні в давнину називався саме «Колодій», а значна увага приділялася не млинцям, а вареничкам. Також використовуючи гру можна організувати захід з патріотичного виховання, такий варіант «навчання» точно привабить молодь.

Грати - це не лише розвага, це також інструмент для розвитку творчих здібностей та збагачення життя. Участь у іграх стимулює уяву та допомагає дивитися на проблеми з нового ракурсу. Під час гри, учасники знаходяться у ситуаціях, де потрібно шукати нестандартні рішення, що розвиває їх творче мислення та сприяє розвитку інновацій[21].

Наприклад, у грі може знадобитися знайти новий спосіб вирішення головоломку. Це вимагає творчого підходу та експериментування з різними ідеями. Такі ситуації навчають думати за межами звичайних обмежень та розкривають потенціал для розвитку нових концепцій та ідей. Крім того, гра допомагає відчувати себе вільними та відкритими для експериментів. У цьому процесі можна відчувати свободу вираження власної індивідуальності та експериментувати з різними підходами до вирішення завдань[40].

Підсумовуючи, гра - це багатогранний феномен, який відіграє важливу роль у житті людини та суспільства. Гра володіє широким спектром можливостей, які можуть бути використані для покращення соціокультурного життя людей.

Висновки до 2 розділу

У контексті геополітичних викликів актуальною та важливою стає тема патріотичного виховання молоді, яку вважають майбутнім нашої держави. Патріотичне виховання впливає на формування національної свідомості молоді. На погіршення патріотичних настроїв молоді впливають такі фактори: війна, дистанційне навчання, кіберпростір, який вміщує в себе пропаганду та фейки.

Виховання в молоді патріотизму дуже важливе, адже це поняття виступає як ціннісна основа будь-якого суспільства, відіграючи важливу роль не тільки у процесі єднання нації, а й у стимулюванні особистого зростання та реалізації потенціалу кожної особистості у духовній, економічній та соціально-політичній сферах. Це поняття сприяє формуванню національної ідентичності та сплоченості суспільства, стимулюючи громадянську активність та участь у житті країни.

На мою думку, ефективнішим інструментом в патріотичному вихованні молоді є соціокультурні заходи, які можуть бути представлені в різних формах та організовані за допомогою різних методів, наприклад, тематичні лекції та бесіди, екскурсії, патріотичні конкурси та фестивалі, вистави, концерти. Такі заходи створюють унікальну атмосферу для спілкування та обміну ідеями серед молоді, що сприяє розвитку критичного мислення та аналізу інформації.

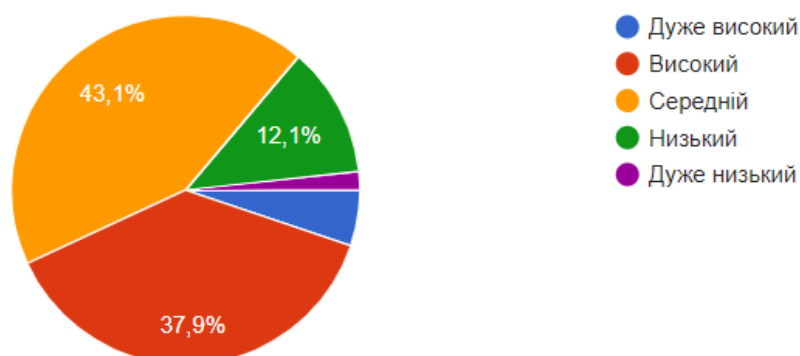
Найефективнішою, на мою думку, формою є ігри та тренінги. Вони створюють сприятливі умови для вивчення історії, культури та традицій своєї країни через захоплюючий та цікавий спосіб. Гра є невід'ємною частиною життя кожної людини. можливість для активної участі та взаємодії учасників, сприяючи не лише отриманню знань, але й закріпленню їх у практичних ситуаціях. Цей феномен є потужним інструментом в соціалізації, адже через ігрові дії діти та дорослі вчаться правилам поведінки, співпраці, вирішення конфліктів та інше, що закладено у суть гри.

РОЗДІЛ 3. РЕАЛІЗАЦІЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ЗАХОДУ З ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ НА БАЗІ ПОЗАШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

3.1 Розробка концепції соціокультурного заходу з патріотичного виховання

Мета мого соціокультурного заходу «Код нашої нації» – це вирішення актуальної проблеми – патріотичного виховання молоді, яка може бути викликана різними факторами. Для того, щоб аналізувати стан патріотичного виховання в Україні, в травні 2024 року мною було проведено онлайн-опитування 58 респондентів, якими стала молодь серед молоді віком від 13 до 16 років.

Першим кроком опитування стало питання : «Як ви оцінюєте рівень свого патріотизму?», на яке я отримала такі результати: дуже високий – 3 осіб (5,2%), високий – 22 особи (37,9%), середній – 25 осіб (43,1%), низький – 7 осіб (12,1%), дуже низький – 1 особа (1,7%). З такої статистики можна зробити висновки, що майже у половини опитуваних учасників середній рівень патріотизму. Це не є поганим, але підтверджує, що патріотичне виховання досить актуальне у наш час.

Рис. 3.1.1 Як ви оцінюєте рівень свого патріотизму?

Друге питання: «Як ви розумієте поняття "патріотизм"? Що це поняття означає для вас особисто?»

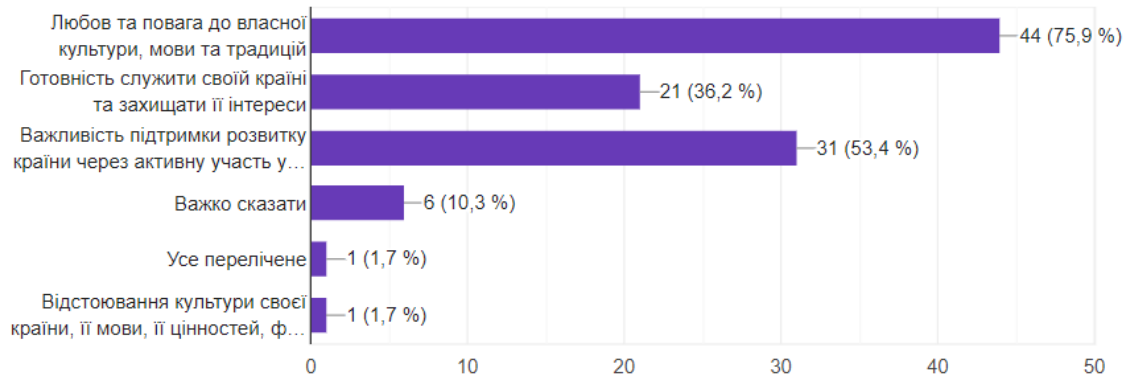

Рис. 3.1.2 Як ви розумієте поняття "патріотизм"? Що це поняття означає для вас особисто?

Один респондент з 58 обрав варіант «інше», де вказав, що на його думку «патріотизм» це відстоювання культури своєї країни, її мови, її цінностей, безкорислива любов до своєї країни, відстоювання її іміджу закордоном. Найбільш популярна відповідь це «любов та повага до власної культури, мови та традицій» – 44 (75,9%), яку можна виховати за допомогою соціокультурних заходів.

У третьому питанні: «Які події чи фактори вплинули на формування ваших патріотичних почуттів?», учасники опитування мали змогу обрати декілька варіантів, тому 41 (70,7%) обрала відповідь «повномасштабне вторгнення», а половина 30 (30,7%) були за варіант «участь у патріотичних заходах». Така статистика позитивна частково, з одного боку, вона підкреслює важливість та актуальність патріотичних заходів, але з іншого дає зрозуміти, що до повномасштабного вторгнення молоді не ефективно прививали патріотичні почуття.

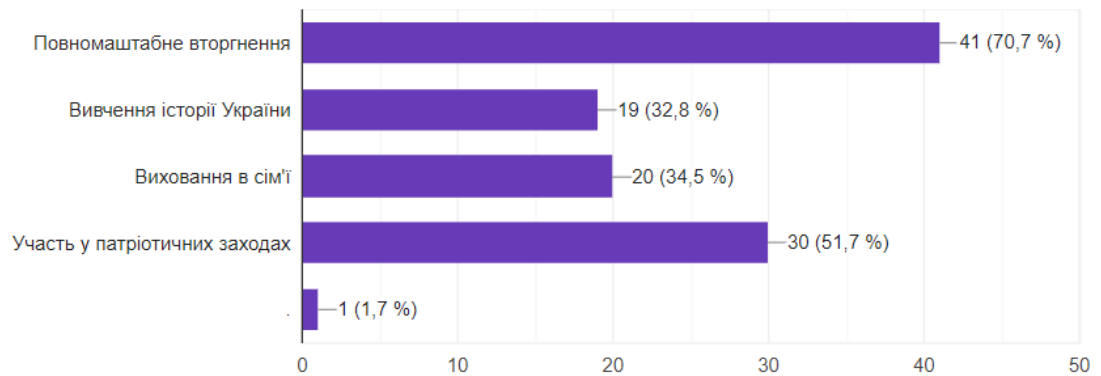

Рис. 3.1.3 Які події чи фактори вплинули на формування ваших патріотичних почуттів?

На четверте питання: «Чи впливають на вас події в країні у вашому формуванні патріотичних настроїв?» отримала такі результати: так, значно – 27 осіб (46,6%), так, але не значно – 21 (36,2%), ні, вони не мають впливу – 4 (6,9%), важко сказати – 6 (10,3%).

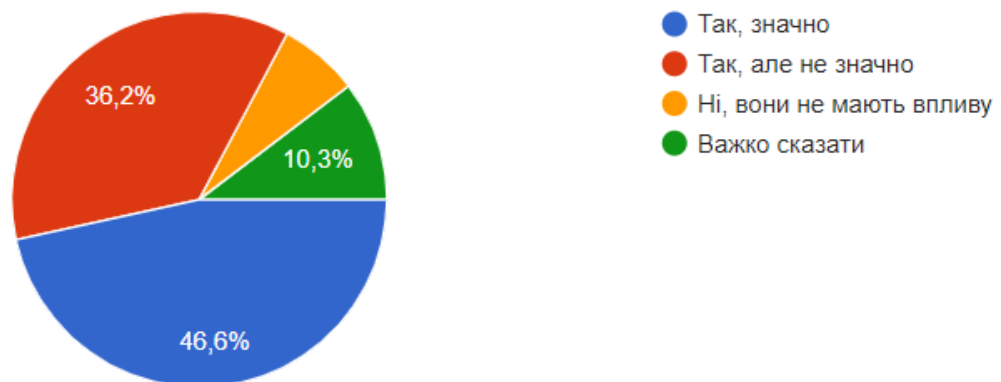

Рис. 3.1.4 Чи впливають на вас події в країні у вашому формуванні патріотичних настроїв?

У п'ятому питанні мене зацікаво чи впливають на учасників опитування історія та культура України у формуванні патріотичних настроїв. Результати: так, значно – 27 (46,6%), так, але не значно – 20 (34,5%), ні, вони не мають впливу – 7 (12,1%), важко сказати – 4 (6,9%). Відповіді дуже близькі з результатами у попередньому питанні, тому можна зробити висновки, що на

формування патріотичних настроїв пливають не тільки події в країні, а й її історія та культура, знання про які можна отримати під час участі у різних формах соціокультурних заходів.

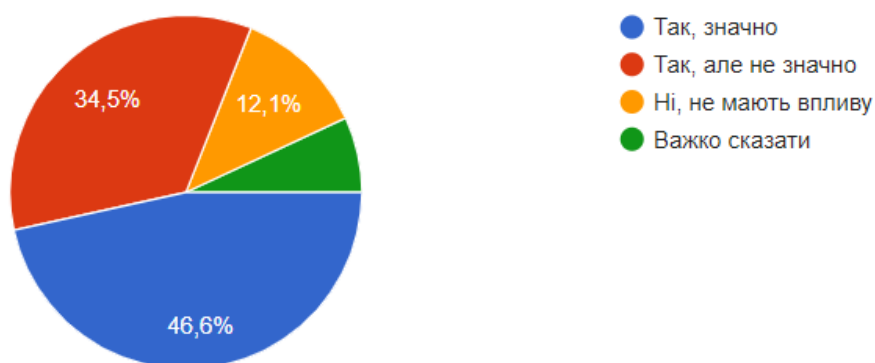

Рис. 3.1.5 Чи впливають історія та культура України у вашому формуванні патріотичних настроїв?

На шосте питання: «Яким чином ви можете виразити свою любов до України?», респонденти теж мали змогу дати декілька відповідей.

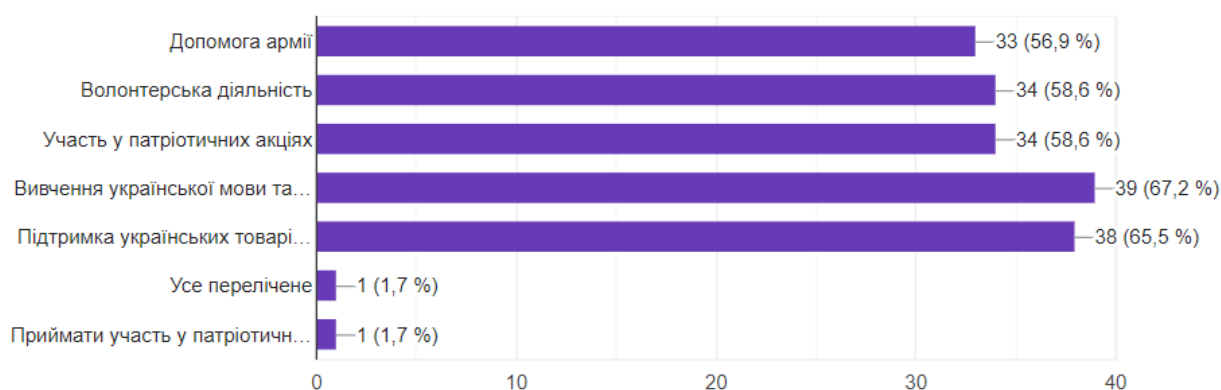

Рис. 3.1.6 Яким чином ви можете виразити свою любов до України?

В останньому питанні мене цікавила інформація про те, які заходи, на їх думку, можна було б здійснити для підвищення рівня патріотичних почуттів. Найпопулярнішим варіантом була відповідь: участь у патріотичних заходах та акціях – 44 (75,9%).

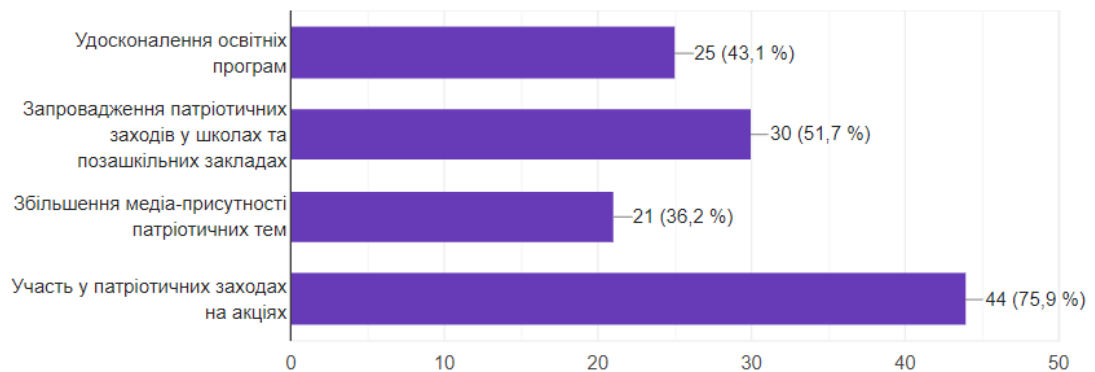

Рис. 3.1.7 Які заходи, на вашу думку, можна було б здійснити для підвищення рівня патріотичних почуттів серед молоді?

Отже, після аналізу проведеного опитування можна зробити наступні висновки. Виявлено, що майже половина учасників опитування оцінили свій рівень патріотизму як середній. Це свідчить про те, що питання патріотичного виховання є актуальним та потребує уваги. Учасники опитування вказали на важливість патріотичних заходів та акцій для формування їхніх патріотичних почуттів та визначили, що це є найефективнішим способом виразу любові до України. Тому подальша робота у напрямку організації таких заходів та їх ефективності необхідна, підтримка подібних ініціатив може стати важливим кроком у підвищенні патріотичних настроїв серед молоді. Тому я вирішила створити та реалізувати захід «Код нашої нації»

Для систематизації та візуалізації причинно-наслідкових зв'язків даної проблеми, я використала метод аналізу – дерево проблем. Воно відображає основні причини проблеми, їх походження, взаємозв'язки та наслідки.

Структура дерева проблем така: в корінні визначається причини виникнення проблеми, в стовбурі – основна проблема, а можливі наслідки та взаємозв'язки – у гілках дерева. Цей метод дозволяє визначити ключові аспекти проблеми та їх вплив на систему в цілому.[5]

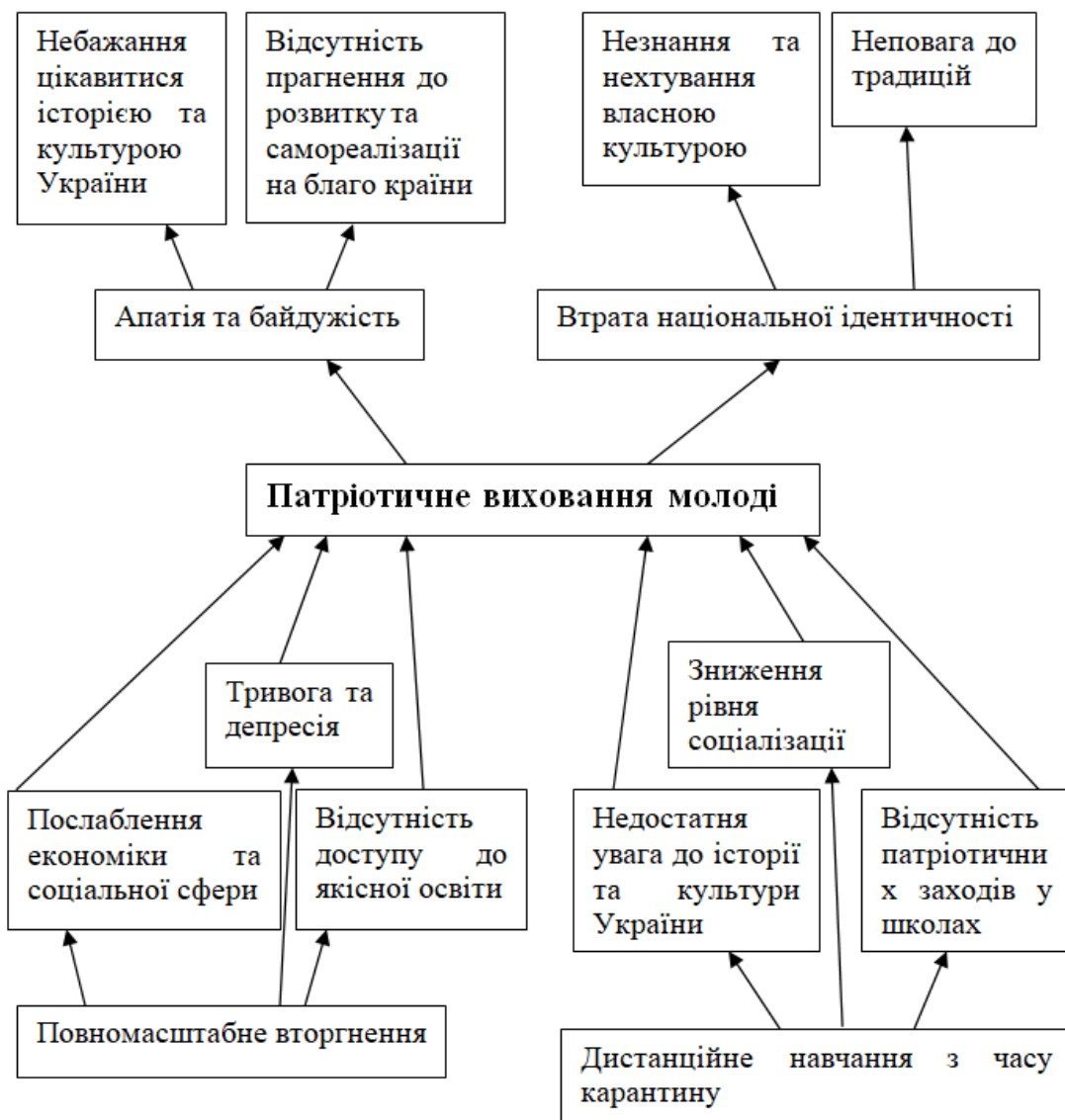

Рис. 3.1.8 Дерево проблем соціокультурного заходу «Код нашої нації»

Для того, щоб розробити стратегію вирішення проблеми створюється дерево цілей. О.М. Ястремська та Л.О. Мажник у своєму навчальному посібнику зазначають: "Дерево цілей" є інструментом аналізу, що дозволяє узгоджувати цілі різних рівнів та масштабів. При формуванні "дерева цілей" слід враховувати, що необхідно виконувати дії у такій послідовності: від складної до значно простішої цілі; за певною логічною послідовністю...»[39]. Цей процес структурує робочий план дій і дозволяє крок за кроком наближатися до вирішення проблеми.

Рис.3.1.9 Дерево цілей для соціокультурного заходу «Код нашої нації»

Після складання дерева цілей для патріотичного виховання молоді, виникає необхідність конкретизувати ці цілі та зробити їх досяжними та вимірюваними. Саме для цього використовується SMART-аналіз – це методологія формулювання цілей, яка дозволяє систематично визначити конкретні завдання для досягнення кожної цілі[7]. Аббревіатура "SMART" вказує на п'ять ключових характеристик цілей:

1. Конкретні (Specific): Цілі повинні бути чітко сформульованими та спрямованими на конкретний результат.
2. Вимірювані (Measurable): Цілі повинні бути вимірюваними, щоб мати можливість оцінити прогрес та досягнення.
3. Досяжні (Achievable): Цілі повинні бути реалістичними та досяжними з наявними ресурсами.
4. Релевантні (Relevant): Цілі повинні бути актуальними, відповідати можливостям та обмеженням організації чи проекту.

5. Обмежений час (Time-bound): Цілі повинні бути обмеженими в часі, з чітко визначеним терміном виконання[8].

Результат SMART-аналізу соціокультурного заходу «Код нашої нації» наведено в таблиці 3.1.1

Таблиця 3.1.1

SMART-аналіз

Specific	Соціокультурний захід «Код нашої нації» підвищить рівень патріотичного виховання молоді, сформує почуття єдності з українським народом та гордості за історію своєї країни
Measurable	За один захід прагну залучити 40 учасників (кількість визначена по обмеженню найпростішого укриття – 50 осіб) віком від 13 до 16 років. Оцінка вражень та зміни поведінки учасників.
Achievable	Для реалізації заходу необхідні людські ресурси та матеріальні ресурси. При оголошенні сигналу «Увага! Повітряна тривога» усі учасники заходу разом з організаторами мають пройти до укриття
Relevant	Захід має бути спрямований на створення умов для розвитку та зміцнення патріотичних почуттів серед молоді, що є актуальним під час повномасштабного вторгнення. Взяти участь у цьому заході, учасники зможуть не тільки підвищити рівень своїх патріотичних настроїв, а й розвинути соціальні навички та сформувати в собі відчуття спільності.
Time-bound	Захід може повторюватися з різною періодичністю. Тривалість заходу: 1 година 15 хвилин.

SWOT-аналіз

SWOT-аналіз - це метод стратегічного аналізу, який використовується для оцінки внутрішніх сильних і слабких сторін організації або проекту, а також зовнішніх можливостей і загроз, що можуть впливати на них. У випадку організації соціокультурного заходу SWOT-аналіз допомагає:

1. Визначити сильні та слабкі сторони заходу: Це дозволяє оцінити внутрішні ресурси, які можна використати для успішної реалізації заходу, а також ідентифікувати обмеження або проблеми, які потребують уваги та вдосконалення.
2. Виявити можливості: SWOT-аналіз допомагає виявити зовнішні фактори або можливості, які можуть бути використані для досягнення успіху заходу (наприклад, наявність інноваційних підходів).
3. Визначити потенційні загрози: Аналіз дозволяє ідентифікувати зовнішні фактори або загрози, які можуть перешкодити успішному проведенню заходу[31].

Таблиця 3.1.2

SWOT-аналіз

Сильні сторони	Слабкі сторони
1.Інноваційний підхід 2.Наявність матеріальних та людський ресурсів 3.Захід є безкоштовним, що робить його доступним для широкої аудиторії 4.Наявність професійної апаратури	1.Захід може бути цікавим не всім, що може обмежити аудиторію 2.У деяких людей патріотичне виховання асоціюється з пропагандою, що може негативно вплинути на їх ставлення до заходу. 3.Обмеження у кількості осіб, присутніх на заході (через воєнний стан)
Можливості	Загрози

Продовження таблиці 3.1.2

<p>1.Партнерство з освітніми установами: співпраця з школами та дитячими садками.</p> <p>2.Використання інноваційних технологій (наприклад, онлайн-трансляції) може розширити аудиторію.</p> <p>3.Захід може бути організований у співпраці з іншими організаціями, які мають досвід роботи з молоддю.</p>	<p>1.Повітряна тривога.</p> <p>2.Конкуренція з іншими подіями: інші святкові чи розважальні заходи, які відбуваються у той самий період, можуть зменшити зацікавленість та участь у заході.</p> <p>3.Технічні проблеми або інші непередбачені обставини можуть вплинути на план проведення заходу та його успішність.</p>
--	---

Отже, для визначення актуальності питання патріотичного виховання мною було проведено опитування 58 респондентів віком від 13 до 16 років. При аналізі опитування було виявлено, що рівень патріотичного виховання молоді середній. Підвищити цей рівень вони бажать за допомогою участі у соціокультурних заходах. Для систематизації та візуалізації причинно-наслідкових зв'язків даної проблеми було розроблено дерево проблем, у ході якого виявлено, що основними причинами появи проблеми патріотичного виховання стали війна та дистанційне навчання через карантин. Для розроблення стратегії вирішення проблеми було використано дерево цілей, яке допомагає конкретизувати, які саме цілі та завдання необхідно виконати для досягнення позитивних результатів.

Щоб систематично визначити конкретні завдання для досягнення кожної цілі, розроблено SMART – аналіз. А SWOT – аналіз сильних сторін, слабких сторін, можливостей та загроз показав, що соціокультурний захід з патріотичного виховання молоді має значний потенціал, але потребує уважного планування та управління.

3.2 Організаційна структура соціокультурного заходу

Організаційна структура в сучасному управлінні є ключовим аспектом успішного функціонування організаційного процесу. Вона визначає, як будуть організовані та координовані різні частини організації, забезпечуючи її ефективну роботу та досягнення стратегічних цілей. Розуміння організаційної структури допомагає оптимізувати процеси внутрішньої організації, розподіляти обов'язки та відповідальність між працівниками, а також створювати ефективну систему управління. Організаційна структура важлива для розподілу відповідальності, забезпечення ефективного комунікації та координації між підрозділами та працівниками. Вона допомагає визначити ієрархію та ланцюжок командування, що сприяє збільшенню ефективності та раціонального використання ресурсів[6].

Соціокультурний захід «Код нашої нації» проводиться на базі комунального закладу позашкільної освіти «Палац творчості дітей та юнацтва» Павлоградської міської ради, тому організаційна структура створюється відповідно до посад та їх посадових обов'язків працівників даного закладу.

Рис. 3.2.1 Організаційна структура

Організаційна структура заходу "Код нашої нації" розроблена таким чином, щоб охопити всі аспекти, необхідні для успішного проведення заходу та досягнення високого рівня ефективності виконання. Кожен підрозділ і ролі в ньому призначені для забезпечення ефективної координації, планування та виконання всіх аспектів заходу. Підготовкою та проведенням заходу займається професійна команда, яка прагне забезпечити унікальний та цікавий досвід для учасників. Кожен підрозділ відіграє ключову роль в успішному виконанні свого завдання, працюючи з іншими підрозділами для досягнення спільних цілей.

3.3. Опис заходу «Код нашої нації»

Соціокультурні заходи, які можуть бути в різних формах, таких як майстер-класи, ігрові програми, художні виступи, семінари, фестивалі, змагання та інші, мають на меті збереження та розвиток культури, знайомлячи з традиціями та звичаями; формування особистості, розвиваючи креативність та критичне мислення; розвиток соціальних навичок; організація змістовного дозвілля. Важливу роль в організації таких заходів відіграють заклади позашкільної освіти, так як їх діяльність охоплює вільний час дітей та молоді України, заснована на добровільності, особистісно-орієнтованому підході до інтересів та здібностей кожного вихованця[32].

Соціокультурний захід з патріотичного виховання «Код нашої нації» спрямований на молодь України. Молодь є ключовим елементом сучасного українського суспільства. Вони несуть на собі значний інтелектуальний потенціал і визначають напрямок соціально-економічного розвитку. Вільний час, який вони витрачають на розваги, має для них велике значення через його неформальний характер та можливість вибору різних форм розважальних активностей. Це час, де вони можуть поєднувати фізичну та розумову працю, творчість та відпочинок. Молодь завжди в пошуку нових вражень і вражає своєю активністю та бажанням експериментувати. Організаторам дозвілля необхідно постійно пропонувати цікаві та оновлені ідеї для відпочинку.[2]

Отже, для задоволення потреб молоді та ефективного досягнення всіх цілей потрібно скласти портрет цільової аудиторії.

Таблиця 3.3.1

Цільова аудиторія заходу «Код нашої нації»

Стать	Чоловіча та жіноча
Вік	Від 13 до 16 років

Продовження таблиці 3.3.1

Як проводить дозвілля?	Дозвілля проводять відвідуючи соціокультурні заходи, ходять на гуртки, люблять розвиватися на вивчати нове за допомогою гри
Чого потребують?	Отримати нові знання та навички Знайти нових друзів та однодумців Розвинути креативне мислення Відчути себе частиною українського народу Дізнатися більше про історію, географію, літературу та мистецтво України
Проблеми	Рівень патріотичних настроїв Недостатня кількість спілкування з однолітками та низький рівень знань історії та культури України через повномасштабне вторгнення та дистанційне навчання
Географічний показник	м.Павлоград, Дніпропетровська область

Завдяки опису цільової аудиторії можна вивчити інтереси молоді, визначити проблеми та організувати захід, який буде задовольняти їх потреби.

Є багато популярних інноваційних форм дозвіллевої діяльності молоді, а саме квести, флешмоби, буккросинги, воркшопи та інші. Для проведення соціокультурного заходу я обрала форму ігрової програми. Мазнева Г.В., Ніколаєнко І.В., Зубанова Н.І. у своїх методичних рекомендаціях зазначають: «Гра парадоксальна за своєю природою: вона сполучає свободу, творчість, невимушеність із чіткою вимогою виконувати певні правила» [15]. Це

допомагає розвивати в молоді здатність до адаптації та виконання поставлених завдань. Гра викликає стимул до активності, розвиває логічне мислення та уяву, і навіть якщо вона здається легкою на перший погляд, вона насправді вимагає від гравців багато зусиль і концентрації для досягнення успіху. Отже, соціокультурний захід «Код нашої нації» організовано у формі ігрової програми.

Структура заходу

Ігрова програма складається зі вступу та чотирьох блоків:

- Блок 1 – «Українська мова та література»
- Блок 2 – «Історія»
- Блок 3 – «Географія»
- Блок 4 – «Мистецтво»

Для того, щоб зацікавити аудиторію в участі у грі, команда, яка буде кращою отримуватиме елемент вишивки. Всього таких елементів буде 4.

Вступ – це початок ігрової програми. В умовах війни та дистанційного навчання розвиток соціальних навичок може бути занижений, тому дуже важливо налагодити контакт з аудиторією, створити сприятливе та дружнє середовище, де учасники будуть почувати себе комфортно. На цьому етапі ведучі та учасники знайомляться один з одним, діляться на команди та обирають капітана.

Блок 1 «Українська мова та література». Гра цього блоку називається «Склади слово». Учасникам повідомляється, що українські письменники створили та ввели в ужиток багато слів в українській мові, які і зараз використовують українці. Завдання аудиторії за допомогою підказок дізнатися про яке слово йде мова та скласти його з роздрукованих літер. Для гри використовуються такі слова: «промінь» – Леся Українка, «мрія» – Михайло Старицький, «привид» – Іван Франко та «мистецтво» – Олена Пчілка. Після складання кожного слова ведучі розповідають історію кожного слова. Команда, яка змогла скласти усі слова правильно та швидко отримує елемент вишивки.

Блок 2 «Історія». Гра цього блоку називається «Вгадай слово». Суть гри: капітани обох команд отримують по 3 конверта. У цих конвертах лежать картки, на яких написано слово. Задача капітанів пояснити це слово команді за 40 секунд, не використовуючи стоп-слова, які також написані на картці, а на кожному конверті вказано рік, коли це з'явилося в Україні. За допомогою цієї гри учасник дізнаються що і коли з'явилося в Україні. Команда, яка впоралася краще отримує елемент вишивки.

Блок 3 «Географія». Гра цього блоку називається «Впізнай Україну за фото». Суть гри: на екрані будуть з'являтися 2 фотографії, на одній з них буде зображено краєвид, що є закордоном, на іншій те, що є в Україні. Задача учасників обрати те фото, на якому зображена Україна. Друга гра блоку називається «7 чудес України». Суть гри: на столах біля кожної команди лежить файл під номером 2, в якому знаходяться фото 7 чудес України і назви різних міст України. Задача учасників уважно роздивитися фото та з'єднати їх з містом в якому знаходиться та чи інша архітектурна пам'ятка за 60 секунд. Команда, яка впоралася краще в цьому блоці отримує елемент вишивки.

Блок 4 «Мистецтво». Даний блок присвячений Марії Примаченко. Марія Примаченко – видатна українська художниця, яка працювала у напрямі наївного мистецтва. Талановита художниця малювали не типових для суспільства тварин та багато іншого. Саме її картину «Квіти вирости коло четвертого енергоблоку» продали за 500 тисяч доларів, а за ці кошти волонтер Сергій Притула придбав 125 автомобілів Volkswagen T5 для Збройних сил України[27]. В цьому блоці на учасників чекає вікторина присвячена творчості художниці. Команда, яка впоралася краще отримує елемент вишивки.

Останнє завдання блоку та всієї програми в цілому – художній шедевр з любов'ю до України. Дана гра сформує почуття єдності та спільності з українським народом у кожного учасника. На фліпчарті розміщено аркуш А1, заздалегідь малярним скетчем приховано напис «Код нашої нації». Завдання:

внести свій внесок у майбутню картину, намалювавши усе, що придумас фантазія (квітна, долонька, сонце та інше).

Після закінчення усіх чотирьох блоків капітани команд складають їх разом та за допомогою дешифратора розшифровують вишивку та дізнаються, що там було приховане слово «незламність». Важливо зазначити, що після кожного блоку проводиться інтерактиви (відгадай мелодію, руханка) для того, щоб не перевантажувати молодь інформацією. Сценарій заходу та фото прикріплено у Додатку 1.

Фінансування

Для реалізації «Код нашої нації» знадобився реквізит.

Таблиця 3.3.2

Реквізит заходу «Код нашої нації»

Столи маленькі	2 шт
Кольоровий папір для другу літер	26 шт
Білий папір формату А4	18 шт
Білий папір формату А1	1 шт
Білий картон	3 шт
Конверти	6 шт
Фломастери	24 шт
Скоч	1 шт
Планшетки	2 шт

Як я зазначала у розділі 3.2 захід проводиться на базі комунального закладу позашкільної освіти «Палац творчості дітей та юнацтва». Тому даний проект є некомерційним. Реквізит, який знадобився для заходу надала Павлоградська міська рада.

Захід «Код нашої нації» можна проводити декілька разів. Але враховуючи, що за один раз кількість учасників має бути не більше 40 учасників. КЗПО «Палац творчості дітей та юнацтва» має найпростіше укриття,

яке розраховано на кількість 50 осіб. Склад команди, яка присутня під час події: 2 ведучих (за бажанням їх може бути 8) – один з них культорганізатор, звукорежисер, відео оператор, завідувач організаційно-масовим відділом, завідувач костюмерної. Під час оголошення сигналу «Увага! Повітряна тривога» ведучі повинні повідомити про це учасників, а завідувач організаційно-масовим відділом повинен супроводжувати молодь до укриття. Захід розрахований на те, щоб продовжувати його в укритті. Для цього ведучі відповідають за перенесення до сховища реквізиту, звукорежисер має спустити необхідну апаратуру. Тривалість заходу: 1 година 10 хвилин. Якщо врахувати повітряну тривогу та час, який буде витрачено на те, щоб пройти в укриття, то тривалість заходу: 1 година 20 хвилин.

Отже за допомогою заходу «Код нашої нації» та добірки перелічених ігор, молодь зможе цікаво провести своє дозвілля, познайомитися з однодумцями, дізнатися багато цікавого та нового про мистецтво, літературу, закріпили знання з історії України. У процесі порівняння краєвидів України та закордону, вони побачили унікальність та красу Батьківщини, ця гра сприяла розвитку географічних та культурних знань. Завдяки цій програмі молодь зможе не лише розширити свій кругозір, а й поглибити розуміння та почуття патріотизму до рідної країни.

3.4 Оцінка результатів

Для аналізу ефективності соціокультурного заходу з патріотичного виховання молоді «Код нашої нації» було проведено опитування серед 40 учасників заходу.

На перше питання «Як ви оцінюєте загальну організацію та проведення соціокультурного заходу?» було отримано такі результати: відмінно – 30 (75%), добре – 7 (17,5%), задовільно – 3 (7,5%), погано – 0.

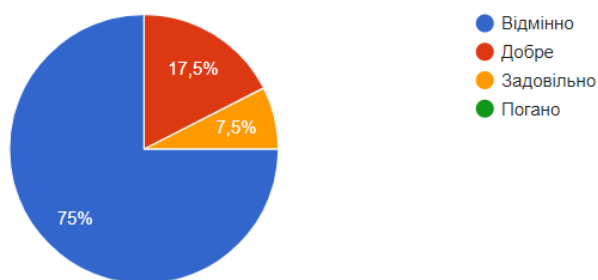

Рис. 3.4.1 Як ви оцінюєте загальну організацію та проведення соціокультурного заходу?

Результати другого питання «На скільки захід відповідає вашим очікуванням?»: повністю – 32 (80%), частково – 7 (17,5%), мало – 1 (2,5%), зовсім не відповідає – 0.

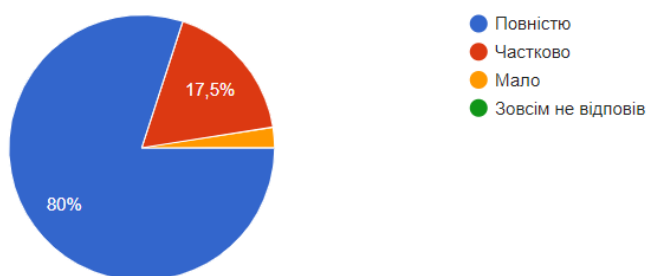

Рис. 3.4.2 На скільки захід відповідає вашим очікуванням

На третє питання «Який блок заходу для вас був найцікавішим? (може бути декілька варіантів)» респонденти відповіли так: блок «Українська мова та література» - 6 (15%), блок «Історія» - 6 (15%), блок «Географія» - 10 (25%), блок «Мистецтво» – 7 (17,5%), усі блоки – 25 (62,5%).

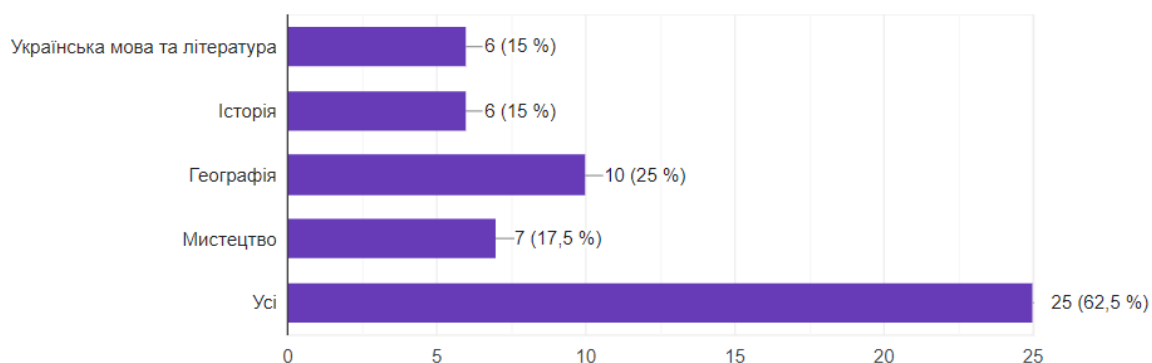

Рис.3.4.3 Який блок заходу для вас був найцікавішим?

Четверте питання «Як ви оцінюєте рівень інформативності та пізнавальної цінності заходу?» дало такі результати: високий – 34 (85%), середній – 6 (15%), низький – 0.

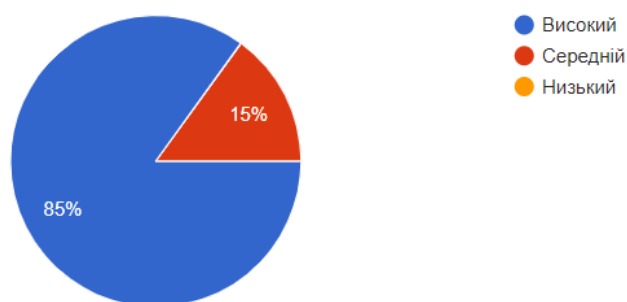

Рис.3.4.4 Як ви оцінюєте рівень інформативності та пізнавальної цінності заходу?

Результати п'ятого питання «Як ви оцінюєте рівень взаємодії з іншими учасниками заходу?» такі: високий – 32 (80%), середній – 8 (20%), низький – 0.

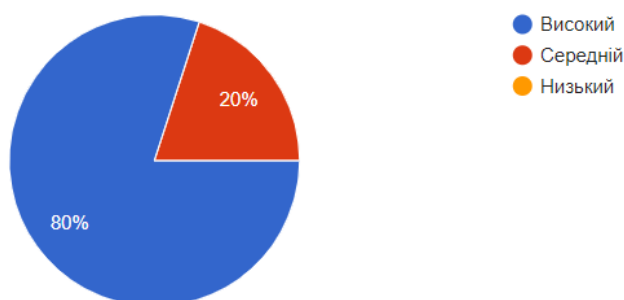

Рис.3.4.5 Як ви оцінюєте рівень взаємодії з іншими учасниками заходу?

На шосте питання «Чи збільшило участь у заході ваш інтерес до вивчення культури та історії України?» респонденти дали такі відповіді: так – 34 (85%), ні – 1 (2,5%), вже мала/в високий інтерес – 5 (12,5%).

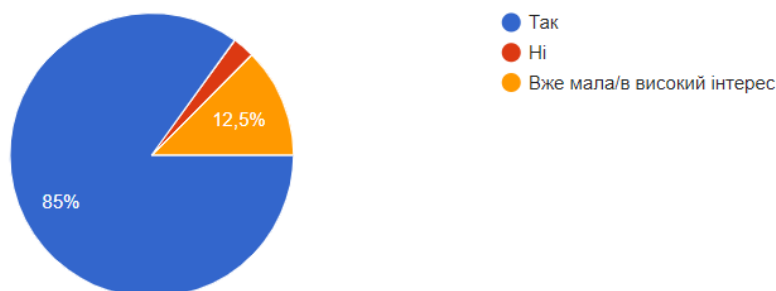

Рис.3.4.6 Чи збільшило участь у заході ваш інтерес до вивчення культури та історії України?

Результати наступного питання «Що, на вашу думку, можна було б покращити у проведенні події?»: більше інтерактивних активностей – 3 (7,5%), додати нові блоки – 6 (15%), покращення організації (час проведення, комунікація з учасниками, тощо) – 1 (2,5%), усе сподобалося – 30 (75%).

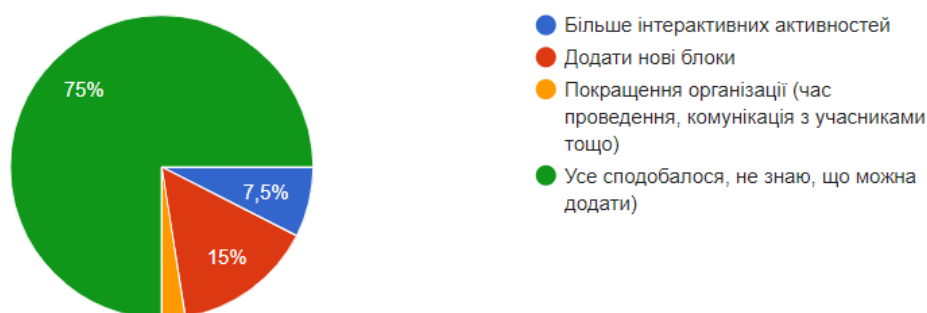

Рис.3.4.7 Що, на вашу думку, можна було б покращити у проведенні події?

На останнє питання «Чи порекомендували б ви цей захід іншим? З якими коментарями чи рекомендаціями?» молодь відповіла таким чином: так, із задоволенням – 37 (92,5%), так, але з певними зауваженнями – 3 (7,5%)

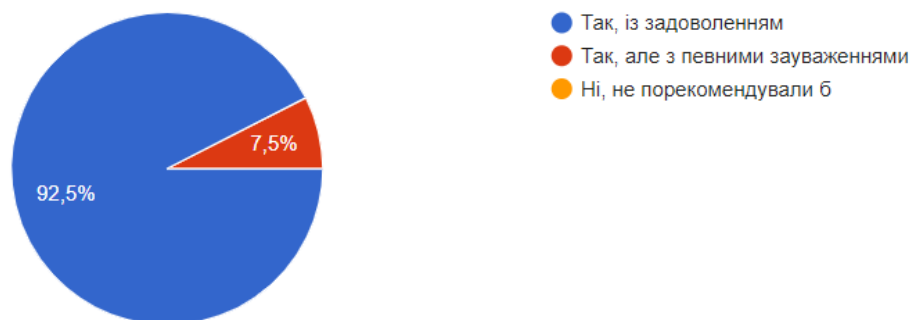

Рис.3.4.8 Чи порекомендували б ви цей захід іншим? З якими коментарями чи рекомендаціями?

Отже, за підсумками даного опитування 75% респондентів відмітили, що організація та реалізація заходу вдалися на відмінно, 17,5% – обрали варіант «добре», що показує ефективність організації. Завдяки події молодь змогла поглибити свої знання у літературі, історії географії та мистецтві України, а підібрані ігри змогли їх зацікавити. Більше половини учасників (62,5%) відзначили, що їх задовольнили усі блоки програми, а 15% зазначили, що хотіли б додати нові блоки. Рівень інформативності та пізнавальної цінності 85% оцінили як «високий», а рівень взаємодії з іншими учасниками високим зазначили 80% опитуваних. Також дивлячись на високі показники збільшення інтересу до вивчення історії та культури України («так» – 85%), та на те, що 92,5% з задоволенням порекомендували б даний захід, можна дійти до висновків, що головні цілі та мета соціокультурної події були досягнуті.

Для покращення даного заходу потрібно включити в програму більше інтерактивних активностей та додати нові блоки, адже 22,5% учасників обрали такі рекомендації для майбутніх подій.

Висновки до 3 розділу

Для того, щоб аналізувати стан патріотичного виховання в Україні, в травні 2024 року мною було проведено онлайн-опитування 58 респондентів, якими стала молодь серед молоді віком від 13 до 16 років. В результаті аналізу проведеного опитування можна зробити наступні висновки. Виявлено, що майже половина учасників опитування оцінили свій рівень патріотизму як середній. Це свідчить про те, що питання патріотичного виховання є актуальним та потребує уваги. Учасники опитування вказали на важливість патріотичних заходів та акцій для формування їхніх патріотичних почуттів та визначили, що це є найефективнішим способом виразу любові до України. Тому подальша робота у напрямку організації таких заходів та їх ефективності необхідна, підтримка подібних ініціатив може стати важливим кроком у підвищенні патріотичних настроїв серед молоді.

Для систематизації та візуалізації причинно-наслідкових зв'язків даної проблеми було розроблено дерево проблем, у ході якого виявлено, що основними причинами появи проблеми патріотичного виховання стали війна та дистанційне навчання через карантин. Для розроблення стратегії вирішення проблеми було використано дерево цілей, яке допомагає конкретизувати, які саме цілі та завдання необхідно виконати для досягнення позитивних результатів.

Щоб систематично визначити конкретні завдання для досягнення кожної цілі, розроблено SMART – аналіз. А SWOT – аналіз сильних сторін, слабких сторін, можливостей та загроз показав, що соціокультурний захід з патріотичного виховання молоді має значний потенціал, але потребує уважного планування та управління.

Організаційна структура заходу "Код нашої нації" розроблена з урахуванням посадових обов'язків працівників КЗПО «Палац творчості дітей та юнацтва» таким чином, щоб охопити всі аспекти, необхідні для успішного

проведення заходу та досягнення високого рівня ефективності виконання. Кожен підрозділ і ролі в ньому призначені для забезпечення ефективної координації, планування та виконання всіх аспектів заходу.

За допомогою заходу «Код нашої нації» та добірки перелічених ігор, молодь зможе цікаво провести своє дозвілля, познайомитися з однодумцями, дізнатися багато цікавого та нового про мистецтво, літературу, закріпили знання з історії України. У процесі порівняння краєвидів України та закордону, вони побачили унікальність та красу Батьківщини, ця гра сприяла розвитку географічних та культурних знань. Завдяки цій програмі молодь зможе не лише розширити свій кругозір, а й поглибити розуміння та почуття патріотизму до рідної країни.

Аналіз підсумків проведеного опитування серед учасників заходу доводить, що основна мета, цілі та завдання соціокультурного заходу були виконані. Адже 92,5% з задоволенням порекомендували б даний захід.

ВИСНОВОК

Соціокультурні заходи є важливою частиною суспільства, спонукаючи його культурний, економічний та особистісний розвиток, розвивають почуття патріотизму та толерантності. Для того, щоб створити та реалізувати подібний захід потрібно звернутися до різноманітних методологічних підходів таких, як системний підхід, особистісно-орієнтований підхід, культурологічний підхід, проєктний підхід, інклюзивний підхід, інтерактивний підхід, комплексний підхід. Використання різних методологічних підходів призводить до успішної реалізації заходу.

У контексті геополітичних викликів актуальною та важливою стає тема патріотичного виховання молоді, яку вважають майбутнім нашої держави. Патріотичне виховання впливає на формування національної свідомості молоді. До 2022 року ключову роль у цьому процесі відігравали освітні програми в школах, коли учні вивчали це питання в історії України, громадянській освіті та інших програмах. Але на даний час у зв'язку карантинном, а потім повітряними тривогами, відсутністю укриттів діти не мають змоги повноцінно відвідувати освітні заклади та досконало вивчати це питання.

Виховання в молоді патріотизму дуже важливе, адже це поняття виступає як ціннісна основа будь-якого суспільства, відіграючи важливу роль не тільки у процесі єднання нації, а й у стимулюванні особистого зростання та реалізації потенціалу кожної особистості у духовній, економічній та соціально-політичній сферах.

Найефективнішою, на мою думку, формою є ігри та тренінги. Вони створюють сприятливі умови для вивчення історії, культури та традицій своєї країни через захоплюючий та цікавий спосіб. Гра є невід'ємною частиною життя кожної людини, можливість для активної участі та взаємодії учасників, сприяючи не лише отриманню знань, але й закріпленню їх у практичних ситуаціях. Цей феномен є потужним інструментом в соціалізації, адже через

ігрові дії діти та дорослі вчать правилам поведінки, співпраці, вирішення конфліктів та інше, що закладено у суть гри. Ефективно використовувати саме цей інструмент в організації соціокультурних заходів. Для того, щоб захід досяг своєї мети та задовольнив свою цільову аудиторію, потрібно створити легку, веселу, приваблюючу атмосферу, яку легко організувати за допомогою гри.

Для визначення актуальності даного питання було проведено опитування серед молоді, яке показало, що рівень їх патріотичних настроїв середній та вказало на важливість патріотичних заходів та акцій для формування патріотичних почуттів та визначили. Тому подальша робота у напрямку організації таких заходів та їх ефективності необхідна. З метою вирішення даної проблеми було створено захід в ігровій програмі «Код нашої нації», який складає в себе чотири блоки завдань.

За допомогою заходу «Код нашої нації» та добірки перелічених ігор, молодь зможе цікаво провести своє дозвілля, познайомитися з однодумцями, дізнатися багато цікавого та нового про мистецтво, літературу, закріпили знання з історії України. Завдяки цій програмі молодь зможе не лише розширити свій кругозір, а й поглибити розуміння та почуття патріотизму до рідної країни.

Аналіз підсумків проведеного опитування серед учасників заходу доводить, що основна мета, цілі та завдання соціокультурного заходу були виконані. Адже 92,5% з задоволенням порекомендували б даний захід.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Віталій Кравченко. Етапи планування. 2022 рік URL <https://livingfo.com/etapy-planuvannia/> (Дата звернення 29.03.2024)
2. Гайдук О.С., Веклюк Л.В., Дрогальчук Г.В. Організація культурно-дозвіллевої діяльності молоді: метод. рекомендації. Ужгород: ООМЦК – ЗОР, 2020, 15 с.
3. Грант: керівництво до дії: посібник / Ващук О., Торбас О., Лемещенко-Лагода В., Сімахова А., Мандич А. За заг. ред. Лемещенко-Лагода В., Сухіх А.; Рада молодих учених при МОН. – Запоріжжя: ФОП Однорог Т.В., 2024 – 114 с
4. Гранти: веб-сайт URL: <https://chaszmin.com.ua/granty/> (дата звернення: 05.04.2024)
5. Дерево проблем та рішень: веб-сайт. URL: <https://hromada.canactions.com/derevo-problem-rishen/> (дата звернення 10.05.2024)
6. Дорошенко М.П., Вороніна В.Л. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА УПРАВЛІННЯ: СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ: ВЧЕНІ ЗАПИСКИ ТАВРІЙСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО Серія: Економіка і управління Том 30 (69). № 5, 2019 – с. 52-57
7. Ефективні моделі управління в сучасних умовах: теорія і практика: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, 10-11 червня 2016 року, м. Кіровоград. – Кіровоград: —Ексклюзив-Систем||, 2016. – с.128-129.
8. Єгорченков О.В. Єгорченкова Н.Ю. Катаєва Є.Ю. Азбука управління проектами. Планування : навч. посіб. Київ : КНУ ім.Т.Шевченка, 2017. 13-14 с.

9. З глибини століть: історія виникнення венеціанського карнавалу: веб-сайт URL: <https://mapme.club/poradi/16426-z-glibini-stolit-istoriya-viniknennya-venetsianskogo-karnavalu.html> (дата звернення: 23.03.2024)
10. Ігрові технології як інструмент профілактичної роботи спеціалістів психологічної служби закладів освіти: [навчально-методичний посібник] / Автор-упорядник Т.В. Войцях. — Черкаси: Черкаський ОПОПП, 2014. — 92 с.
11. Інклюзія та інклюзивність – що це таке, суть, поняття та визначення. URL: <https://termin.in.ua/inkliuziia-ta-inkliuzyvnist/> (Дата звернення 23.03.2024)
12. КЛЕКОВКІН О.Ю. АНТИЧНИЙ ТЕАТР: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації. Видання друге, доповнене і перероблене. – К.: «АртЕк», 2007. – 328 с.
13. Кулініч Т.В., Пермінова О.С. Успішне управління соціальним проектом: від ідеї до реалізації: науковий журнал «АЛОГОΣ. Мистецтво наукової думки». Львів, 2018. 14с
14. Курочкін О.В. (2021). Європейський карнавал: традиції і сучасність. Питання культурології, (38), 120-132.
15. Мазнева Г.В. Ніколаєнко І.В. Зубанова Н.І. «Методичні рекомендації щодо проведення Всеукраїнського фестивалю-конкурсу ігрових програм «Адреса дитинства Гра» Київ, 2015.
16. Маркетингові комунікації: навчально-методичний посібник / уклад. І. В. Король; МОН України, Уманський державний пед. ун-т імені Павла Тичини. – Умань : Візаві, 2018. – 191 с.
17. Марченко О.В., Сушко Д.О. Методичні рекомендації щодо участі у грантових програмах та конкурсах/ Марченко О.В., Сушко Д.О. – Дніпро : ДДУВС, 2018. – 68 с.
18. Методика проведення фокус-груп: Методичні рекомендації для студентів спеціальності «журналістика» ВДПУ / Укладач – Лапшин С.А. – Вінниця: ВДПУ, 2016. – 28 с.

19. Навчальний дистанційний курс «Проектний менеджмент (управління проектами)». 2020. – 82 с. URL: <https://e-learning.rada.gov.ua/storage> (дата звернення 08.04.2024)
20. Найда Інна. Патріотизм у системі державних цінностей молоді. *Літопис Волині. Всеукраїнський науковий часопис*. Чис. 28. 2023, м.Київ, 5 с.
21. Немежанська О.А. Зростаємо разом: практикум сімейного дозвілля. - К.:Книга, 2013. - 112 с.
22. Оксана Кулешник. Соціокультурні проекти в медіа просторі Львова: вісник Львівського університету. Серія журналістика, 2012. Випуск 36, с.276-282
23. Організація заходів. Як правильно організувати захід? *Агенція «Digital Marketing Agency»* URL <https://destudio.com.ua/orhanizatsiia-zakhodiv/> (Дата звернення 03.04.2024)
24. Патріотичне виховання як чинник формування національної ідентичності в умовах російської агресії / Л. Чупрій, О. Сіра // *Krakowskie Studia Małopolskie*. - 2022. - № 3 (35). - С. 27-46.
25. Планування проведення івент-заходів. *Бібліотека підручників та статей Posibniki* URL: <https://posibniki.com.ua/post-planuvannya-provedennya-ivent-zahodiv> (Дата звернення 27.03.2024)
26. Поняття системи та системного підходу в менеджменті. *Навчально-інформаційний портал ВП НУБІП України «Ніжинський агротехнічний інститут»*. URL: <http://moodle.nati.org.ua/mod/book/view.php?id=5264> (Дата звернення 23.03.2024)
27. Примаченко чи Приймаченко? А хто це взагалі? 12 фактів-запитань про українську генійку наївного мистецтва: веб-сайт. URL [Примаченко чи Приймаченко? А хто це взагалі? 12 фактів-запитань про українську генійку наївного мистецтва](#) (дата звернення 12.05.2024)
28. Про затвердження Положення про премію імені Богдана Хмельницького за краще висвітлення військової тематики у творах літератури та мистецтва. Наказ Міністерства оборони України 18.05.2015 № 217. 8 с.

29. Проектний менеджмент (управління проектами): веб-сайт URL: <https://pererislyanska-gromada.gov.ua/proektnij-menedzhment-upravlinnya-proektami-1532185544/> (дата звернення: 05.04.2024)
30. Сіренко І.В., Петровська С.А. Планування в організації: текст лекцій з навчальної дисципліни «Менеджмент», м.Суми, 2023 с 5-6
31. Стеблецька Ю. І. SWOT-аналіз - метод попередження фінансових небезпек / Ю. І. Стеблецька // Науковий вісник НЛТУ України. - 2013. - Вип. 23.3. - С. 275-280.
32. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді. Збірник наукових праць./ Ін-т проблем виховання АПН України. — Кіровоград: ТОВ «Імекс-ЛТД», 2010. — Вип. 14, кн. І. — 648 с
33. Токарева Л.Д. *Психологічні особливості дозвіллевої діяльності як фактор розвитку особистості дошкільника*. Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. Актуальні проблеми психології у 12 томах. Психологія розвитку дошкільника, 4 (6). 2010. С. 226-237.
34. Череповська Н. І. Патріотизм молоді інформаційної доби: інноваційні засоби розвитку : навчально-методичний посібник / Н. І. Череповська ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький : Імекс-ЛТД , 2023. – 154 с.
35. Швець О.І. Алгоритми підготовки і проведення виховного заходу як основної організаційної форми виховання: виступ на ШПМ «Світоч». Полтава: КЗ «ППДЮТ Полтавської міської ради», 2020 р., 12 с
36. Шевчук Г.Й. Національно-патріотичне виховання молоді в умовах війни. Журнал «Наукові інновації та передові технології». м.Львів, №5 (19) 2023, 6 с.
37. Шеремет А.М., Досяк Н.В. ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ ЯК ЦІЛІСНИЙ,ЦІЛЕСПРЯМОВАНИЙ, СВІДОМООРГАНІЗОВАНИЙ ПРОЦЕС СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ. *Збірник статей дев'ятнадцятої всеукраїнської практично-*

пізнавальної інтернет-конференції «Наукова думка сучасності і майбутнього». Дніпро, 2018. 3с.

38. Яремчук В.В.,Семенюк Р.Ф. Інтерактивні методи розвитку мови дошкільників. *Квасилівський ЗДО* URL: <http://leleka.rv.ua/index.php?m=content&d=view&cid=116> (Дата звернення 24.03.2024)

39. Ястремська О.М. Мажник Л.О. Дерево цілей/ Публічне адміністрування : навчальний посібник / Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 52с.

40. Zosh, J. M., Hopkins, E. J., Jensen, H., Liu, C., Neale, D., Hirsh-Pasek, K., Solis, S. L., & Whitebread, D. (2017). Learning through play: a review of the evidence (white paper). The LEGO Foundation, DK.paper). The LEGO Foundation, DK.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Сценарій ігрової програми «Код нашої нації»

Хід програми:

СЛАЙД 1

ФОНОГРАМА 1 – поки заходять гості

ФОНОГРАМА 2 – вихід ведучих

На сцені з'являються ведучі та дають «п'ять» одна одній

ФОНОГРАМА 3 – фоном

Ведуча 1: Доброго дня, любі друзі!

Ведуча 2: Вітаємо вас на нашому заході, яке присвячено українській культурі. Адже сьогодні будемо говорити лише українською і лише про українське.

Ведуча 1: Мене звати – *(називає своє ім'я)*. А це моя подруга на ім'я – *(називає ім'я співведучого)* А тепер давайте познайомимося з вами! Ми будемо казати факт, якщо він саме про вас, то ви гучно плескаєте в долоні *(показуєте)*, а якщо ні – то гучно плескаєте по колінах *(показуєте)*. Давайте спробуємо.

В2: Я вважаю себе справжнім українцем *(діти аплодують або плескають по колінах)*

В1: Моє День народження влітку *(діти аплодують або плескають по колінах)*

В2: Моє День народження взимку *(діти аплодують або плескають по колінах)*

В1: Я поважаю свою Батьківщину *(діти аплодують або плескають по колінах)*

В2: Моє День народження восени *(діти аплодують або плескають по колінах)*

В1: Моє День народження весною *(діти аплодують або плескають по колінах)*

В 2: Я люблю Україну *(діти аплодують або плескають по колінах)*

В1: Я пишаюся тим, що я українець *(діти аплодують або плескають по колінах)*

Ведуча 2: Молодці! Тепер ми усе про вас знаємо. Друзі, ви готові весело та цікаво вивчати та глибше пізнавати нашу рідну українську культуру? (*діти відповідають*) Тоді ми розпочинаємо! На вас чекає багато цікавих завдань.

Ведуча 1: Але перш ніж почати, потрібно капітанів обрати і ми знаємо як це зробити. У нас є команда один і команда два. У вас є 30 секунд для того, щоб обговорити і обрати капітана кожної команди. Давайте спробуємо. Час пішов

Діти обирають капітана

Якщо не обрали капітана, то обираємо з найактивніших лічилкою: «Джміль, оса та бджілка – ось така лічилка»

Ведуча2: Сьогодні всі активності будуть пов'язані з нашою Батьківщиною. До речі, я впевнена, що ви точно знаєте відповідь на моє запитання. Як називається найпопулярніший елемент українського народного костюму?

(діти відповідають) **Якщо діти не дали відповідь, то робимо підказку.** Вишита українська сорочка має назву...?

Ведуча 1: Правильно! **ВИШИВАНКА!** Орнамент на кожній вишиванці унікальна. Є символи в яких зашифровані літери й числа, або навіть цілі слова.

СЛАЙД 2

Ведуча 2: За успішне виконання кожного блока ви будете отримувати елемент для вишиванки. Вишиті елементи виглядають ось так (*демонструє частини вишиванки*) і лише зібравши їх всі ви зможете дізнатися кодове слово за допомогою дешифратора. Ну що, розпочинаємо!

ФОНОГРАМА 4

СЛАЙД 3

БЛОК 1 «Українська мова та література»

Ведуча1: Ми розпочинаємо перший блок завдань, який називається «Українська мова та література». Література – проза і поезія...

Ведуча 2 перебиває ведучу 1

Ведуча2: Ура! Я обожнюю літературу, навіть пишу сама вірші. І колись я стану відомою поетесою! Хочу щоб моє обличчя надрукували на купюрі в 200 гривень.

Ведуча1: От як будеш відомою поетесою, як Леся Українка, тоді й надрукують. Леся Українка - видатна українська письменниця. Вона навіть нові слова вигадувала, щоб збагатити українську мову.

Ведуча2: Правда?

Ведуча1: І не одна вона. Зараз ми в цьому переконаємось. Перед вами на кожному столі лежить файл під номером 1, в якому є картки з літерами. Всі вони відрізняються за кольором. Спробуйте зараз скласти з них слова, які вгадали відомі українські письменники. Один колір – одне слово.

Ведуча 2: Всього буде 4 слова. Кожна команда складає по 2 слова, переможцем будуть ті, хто складе швидше. Для виконання цього завдання потрібно по 5 учасників від кожної команди. Є бажачи?

Якщо так, то обираємо, якщо ні, то використовуємо лічилку:

«Джміль, оса та бджілка – ось така лічилка!»

Вставайте біля своїх столів. Уважно слухайте наше запитання. Почали!

ФОНОГРАМА 5

1. Слово «ПРОМІНЬ»

СЛАЙД 4

Ведуча 1: Перше слово для першої команди. Це слово в ужиток ввела Леся Українка. Слово починається на літеру «П» і складається з літер помаранчевого кольору. Роблю вам першу підказку. Це робить день яскравим та теплим (*діти відповідають*).

Якщо діти не здогадалися, робимо ще одну підказку.

Добре, ось вам ще одна підказка – це світить від сонця.

ФОНОГРАМА 5 – поки складають стає гучніше

СЛАЙД 5

Діти складають слово

ФОНОГРАМА 5 –стає тихіше

Ведуча 1: Молодці!. Тепер ви всі знаєте, що слово «промінь» в ужиток ввела Леся Українка. Продовжуємо

2. Слово «МРІЯ»

СЛАЙД 6

Ведуча 2: Перше слово для другої команди, яке застосовував письменник Михайло Старицький. Це слово починається з літери «М» та складається з літер блакитного кольору. Воно означає уявлення або план на майбутнє, яке може стати реальністю завдяки наполегливості (*діти відповідають*).

Якщо діти не здогадалися, робимо ще одну підказку.

Добре, ось вам ще одна підказка. Як ще можна назвати приємне бажання, якого прагнуть.

ФОНОГРАМА 5 – поки складають стає гучніше

СЛАЙД 7

Діти складають слово

ФОНОГРАМА 5 –стає тихіше

Ведуча2: Як круто ви впоралися. Усі запам'ятайте, що слово «мрія» ввів в ужиток письменник Михайло Старицький, в переписці з мамою Лесі Українки Оленою Пчілкою написав слово «Мрія». Ідемо далі!

3. Слово «ПРИВИД»

СЛАЙД 8

Ведуча1: Наступне слово для першої команди, його використовував відомий письменник Іван Франко. Воно починається на літеру «П», закінчується літерою «Д» та складається з літер рожевого кольору. Перша підказка. Це таємнича містична тінь, яка існує лише у світі фантазій. (*діти відповідають*).

Якщо діти не здогадалися, робимо ще одну підказку.

Правильної відповіді ми не отримали, тому ось вам ще одна підказка. Невидимий гість, деякі вірять, що це існує і боїться, його жартома показують накинувши на себе біле простирадло.

ФОНОГРАМА 5 – поки складають стає гучніше

СЛАЙД 9

Діти складають слово

ФОНОГРАМА 5 – стає тихіше

Ведуча1: Молодці, давайте усі поаплодуємо першій команді. *(аплодують)*
Слово «Привид» в українській мові з'явилося, коли Іван Франко написав твір з назвою «Привид». Продовжуємо!

4. Слово «МИСТЕЦТВО»

СЛАЙД 10

Ведуча2: І останнє слово для другої команди. Це слово починається на літеру «М» і складається з літер зеленого кольору, а вигадала його Олена Пчілка. Перша підказка. Це слово означає творчу діяльність у літературі, архітектурі, скульптурі, живописі, музиці, танці і так далі. *(діти відповідають)*

Якщо діти не здогадалися, робимо ще одну підказку.

Роблю вам ще одну підказку. Це творчість, яка робить світ яскравим та різноманітним.

ФОНОГРАМА 5 – поки складають стає гучніше

СЛАЙД 11

Діти складають слово

ФОНОГРАМА 5 –стає тихіше

Ведуча2: Молодці! оплески цій команді!*(аплодують)* В спілкуванні зі своєю донькою, Лесею Українкою, Олена Пчілка вигадала слово «мистецтво», коли та вирішувала кросворд. Перша літера «М» і остання «О»... «Мистецтво». Оплески нашим учасникам! *Усі аплодують*

ФОНОГРАМА 6 – фоном

СЛАЙД 12

Ведуча 1: Круто! Ви впоралися і успішно склали 4 слова.

Ведуча 2: І кожне має свою історію.

Ведуча 1: __?__ команда буда швидшою, тому ви отримуєте винагороду – елемент вишивки! *(передає дітям елемент вишиванки)*

Ведуча 1: А зараз я оголошую музичну паузу. Ваша задача уважно слухати мелодію та зрозуміти, що це за пісня. Але увага! Для того, щоб сказати назву

пісні, потрібно підняти руку до гори, хто підніме першим – то й відповідає. Уважно слухаємо першу пісню!

СЛАЙД 13

ФОНОГРАМА 7 «Порічка мінус»

Коли вгадали, ведучий каже:

В1: Правильно!

ФОНОГРАМА 8 «Порічка плюс» одразу після слів ведучої

В1: Продовжуємо

Коли вгадали, ведучий каже:

В2: Молодці, ви відгадали!

В2: Наступна пісня

ФОНОГРАМА 9 «Стефанія мінус»

В1: І це правильна відповідь

ФОНОГРАМА 10 «Стефанія плюс» одразу після слів ведучої

В1: Давайте далі

ФОНОГРАМА 11 «Яка ти козачка мінус»

В2: Молодці!

ФОНОГРАМА 12 «Яка ти козачка плюс» одразу після слів ведучої

В2: Продовжуємо

ФОНОГРАМА 13 «Ластівки мінус»

В1: Правильна відповідь!

ФОНОГРАМА 14 «Ластівки плюс» одразу після слів ведучої

Ведуча 2: Молодці! Поаплодуйте один одному (*аплодують*)

ФОНОГРАМА 15 гучно

Зміна ведучих

ФОНОГРАМА 15 – стає тихіше, грає на фоні

СЛАЙД 14

Блок 2 «Історія»

Ведуча1: Привіт друзі, я – *назвати своє ім'я*, а це моя подруга – *назвати ім'я* і ми переходимо до наступного блоку, який називається «історія».

Ведуча2: О! Нарешті! Моя стихія! Обожаю історію

Ведуча 1: Та невже, а чи знаєш ти у якому році Україна стала незалежною державою?

Ведуча 2: Звісно знаю, в 1991 році Верховна Рада ухвалила Акт про проголошення незалежності України.

Ведуча 1: Ну це знають усі, а ось на наступне запитання ти точно не знаєш відповіді. В якому році персонажі фільмів та мультфільмів заговорили українською мовою в кінотеатрах.

Ведуча 2: Перші дубльовані українською мовою фільми в кінотеатрах незалежної України з'явилися у 2006 році. Наприклад, "Тачки", "Пірати Карибського моря».

Ведуча 1: Хм, виходить ти дійсно знаєш історію нашої країни. Цікаво, чи знають історію наші гості.

Ведуча 2: Я знаю як це перевірити. У нас є 6 конвертів, по 3 на кожному команду. У цих конвертах лежать картки, на яких написано слово. Ваша задача пояснити це слово команді за 40 секунд, не використовуючи стоп-слова, які написані на картці. Також не можна використовувати рухи, пояснюємо тільки словами.

Ведуча 1: До речі, на кожному конверті написано рік, коли це з'явилося в Україні, якщо ви знаєте історію, то можливо, рік відкриття вам допоможе.

Ведуча 2: Для виконання цього завдання, ми запрошуємо до себе капітанів команд.

Капітани команд виходять на сцену

Ведуча 1: Ну що, ви готові? *(до учасників, які вийшли)*. Команди, а ви готові? *(до залу)*. Тоді починаємо! Перше слово для першої команди.- 1996 рік. нагадуємо, що у вас є 45 секунд. *(передає конверт учаснику від першої команди)*. Час пішов

СЛАЙД 15

ФОНОГРАМА 16 одразу

Діти відгадують «Конституцію України». Стоп слова: закони, присяга

Ведуча 1: Якщо відгадали: Так, це Конституція України.

Якщо не впоралися(закінчився час): Стоп, час закінчився. Правильна відповідь - Конституція України

Ведуча 1: Підготовка Конституції тривала майже 6 років. 28 червня 1996 року Верховна Рада затвердила Конституцію України.

Ведуча 2: Перше слово для другої команди. 2006 рік. *(передає конверт учаснику від другої команди).* Час пішов

СЛАЙД 16

ФОНОГРАМА 16 одразу

Діти відгадують «вишиванку». Стоп слова: український одяг

Ведуча 2: Якщо відгадали: Так, це вишиванка.

Якщо не впоралися (закінчився час): Стоп, час закінчився. Вам потрібно було відгадати слово вишиванка!

Ведуча 2: В 2006 році вперше відзначили День вишиванки, коли студентка Чернівецького національного університету запропонувала своїм одногрупникам прийти на заняття у вишитих сорочках, відтоді День вишиванки відзначають у третій четвер травня щороку. А ми продовжуємо.

Ведуча 1: Друге слово для першої команди. 2008 рік. *(передає конверт учаснику від першої команди).* Час пішов.

СЛАЙД 17

ФОНОГРАМА 16 одразу

Діти відгадують «3Д окуляри». Стоп –слова: 3Д, кінотеатр

Ведуча 1:Якщо відгадали: Так, це 3Д окуляри .

Якщо не впоралися (закінчився час): Стоп, час закінчився. Вам потрібно було відгадати 3Д окуляри.

Ведуча 1: У 2008 році в Україні вперше відкрилися 3Д кінотеатри. Поїхали далі

Ведуча 2: Друге слово для другої команди. 2017 рік (*передає конверт учаснику від другої команди*). Час пішов

СЛАЙД 18

ФОНОГРАМА 16 одразу

Діти відгадують «Спіннер». Стоп слова- антистрес

Ведуча 2: *Якщо відгадали:* Так, це спінер

Якщо не впоралися (закінчився час): Стоп, час закінчився. Вам потрібно було відгадати слово спінер!

Ведуча 2: У 2017 році в Україні стала популярною іграшка-антистрес, яка має назву «спіннер»

Ведуча 1: Третє слово для першої команди. 2020 рік. (*передає конверт учаснику від першої команди*). Час пішов

СЛАЙД 19

ФОНОГРАМА 16 одразу

Діти відгадують «антисептик». Стоп – слова: санітайзер, корона вірус,

Ведуча 1: *Якщо відгадали:* Так, це антисептик .

Якщо не впоралися (закінчився час): Стоп, час закінчився. Вам потрібно було відгадати антисептик.

Ведуча 1: У 2020 році в Україні поширилися антисептики через пандемію короно вірусу.

Ведуча 2: Останнє слово для другої команди. 2022 рік (*передає конверт учаснику від другої команди*). Час пішов

СЛАЙД 20

ФОНОГРАМА 16 одразу

Діти відгадують «Рожева панама». Стоп слова- Калуш, Олег Псюк, панама

Ведуча 2: *Якщо відгадали:* Так, це рожева панама .

Якщо не впоралися (закінчився час): Стоп, час закінчився. Вам потрібно було відгадати рожеву панаму.

Ведуча 2: У 2022 році Україна зайняла перше місце на Євробаченні. Нашу країну представляв гурт «Калуш.Оркестра» з відомою піснею «Стефанія». Фронтмен гурту Олег Псюк виступив в рожевій панамці, яка є його фішкою. Після цього головний убір став популярним не тільки в Україні, але й закордоном.

СЛАЙД 21

ФОНОГРАМА 17

Ведуча 1: Молодці, ви впоралися з завданням. Подаруємо один одному оплески. Просимо сісти вас на свої місця.

Якщо обидві команди впоралися однаково, то елемент вишивки віддаємо тій команді, яка не отримала його в першому блоці.

Ведуча 2: За ваші старання отримуєте винагороду – елемент вишивки! (*передає дітям конверт*)

Ведуча 1: Перш ніж розпочати третій блок нашої програми я оголошую танцювальну хвилинку.

Ведуча 2: Круто, бо ніщо так не піднімає настрій, як танець! Мої подруги знають цікаву руханку, хочеш вони покажуть її тобі?

Ведуча 1: Звісно !

Ведуча 2: Тоді, запам'ятовуй рухи! Друзі, і ви підіймайтеся та повторюйте разом з нами!

СЛАЙД 22

Танцівниці: Вітаємо, зараз ми станцюємо цікаву руханку, але спочатку давайте спробуємо їх вивчити. Повторюйте рухи за нами!

ФОНОГРАМА 18 «Ой, мамо, люблю Гриця 1»

Танцівниці: Чудово, бачимо ви вже готові, давайте танцювати!

ФОНОГРАМА 19 «Ой мамо люблю Гриця 2»

Ведуча 1: Молодці, ви чудово впоралися, сідайте на свої місця

ФОНОГРАМА 20 - гучно

Зміна ведучих

ФОНОГРАМА 20 – фоном

СЛАЙД 23

Блок 3 «Географія»

Ведуча 1: Вітаю. Мене звати – *назвати своє ім'я*. Ми розпочинаємо третій неймовірно цікавий блок під назвою «географія».

Ведуча 2: Нам з вами пощастило народитися на мальовничій, щедрій та багатій землі, ім'я якій "Україна". Ми – українці. Це звучить гордо.

Ведуча 1: Наша країна має такі різноманітні краєвиди. Тут і моря, річки, озера, водоспади

Ведуча 2: Височезні гори, мальовничі каньйони, заповідники, парки, квітучі галявини.

Ведуча 1: Тут і замки, фортеці, собори, палаци, музеї, фестивалі... Інакше кажучи, завжди є на що подивитися і що відвідати!

Ведуча 2: Цікаво, а чи зможуть наші гості впізнати на фото Україну та не переплутати її з краєвидами закордону...?

СЛАЙД 24

Ведуча 1: Ну от давай і перевіримо. Друзі, перше завдання третього блоку буде таким. На екрані буде з'являтися 2 фотографії, на одній з них буде щось, що є закордоном, на іншій те, що є в Україні. Ваша задача обрати те фото, на якому зображена Україна. Правила зрозумілі? *(діти відповідають, якщо кажуть «ні», то пояснюємо ще раз)* Тоді давайте почнемо, увага на екран. Тож, як ви гадаєте на якому фото український краєвид, на 1 чи на 2 фото?

СЛАЙД 25

В2: 1. Україна на 1 фото. Це «Пішохідний міст в м.Київ», а на 2 фото «Манхетонський міст» Давайте далі

СЛАЙД 26

В1: 2. Україна на 1 фото. Це озеро Синевір в Карпатах, на 2 фото озеро Морське око в Польщі. Їдемо далі

СЛАЙД 27

В2: 3. Україна на 2 фото музей «Пирогово» в Києві. На 1 фото Тюльпанні поля в Голандії. Продовжуємо

СЛАЙД 28

В1: 4. Україна на 1 фото. Це «Оптимістична печера» на Тернопільщині. На 2 фото «Мамонтова печера» в США. Давайте спробуємо ще

СЛАЙД 29

В2: 5. Україна на 2 фото. Це мікрорайон «Воздвиженка» у Києві. На 1 фото Карлові вари в Чехії. Переходимо до наступних фото

СЛАЙД 30

В1: 6. Україна на 2 фото. Це готельний комплекс «Буковель» в Карпатах. На 1 фото Австрія. Давайте далі!

СЛАЙД 31

В2: 7. Україна на 1 фото. Це Чернівецький університет, а на 2 фото Оксфорд Великобританія.

СЛАЙД 32

В1: 8. Україна на 2 фото. Це стадіон Олімпійський у Києві. На 1 фото стадіон Олімпійський у Римі.

СЛАЙД 33

Ведуча 2: Оце так, ви впоралися і з цим завданням також. Молодці! Але це ще не все. В цьому блоці є ще одне завдання. Саме після нього ви отримаєте ще один елемент вишивки.

СЛАЙД 34

Ведуча 1: На столах біля кожної команди лежить файл під номером 2. В ньому знаходяться фото 7 чудес України і назви різних міст України. Ваша задача уважно роздивитися фото та з'єднати їх з містом в якому знаходиться та чи інша архітектурна пам'ятка. На це завдання у вас є 60 секунд. Завдання зрозуміле? *(Якщо діти відповідають ні, то пояснюємо ще раз)* Тоді підходьте до своїх столів, завдання знаходиться у файлику під номером 2. Один, два, три почали!

ФОНОГРАМА 21 гучно під час гри

ФОНОГРАМА 22 -фоном

Ведуча 2: СТОП! Просимо вас сісти на свої місця. Давайте перевіримо чи правильно ви з'єднали. Отже

В1: 1. Києво- Печерська лавра – м. Київ

В2: 2. Софія Київська – м. Київ

В1: 3. Дендропарк «Софіївка» - м.Умань, Черкаська область

В2: 4. Заповідник «Кам'янець» - м. Кам'янець – Подільський, Хмельницька область

В1: 5.Хотинська фортеця – м.Хотин, Чернівецька область

В2: 6. Острів Хортиця – м.Запоріжжя

В1: 7. Херсонес Таврійський – м. Севастополь

СЛАЙД 35

Ведуча 2: Друзі, ті хто правильно з'єднав – гучно поаплодуйте (*аплодують*)

Ведуча 1: А ті, хто неправильно з'єднав – не засмучуйтеся, тепер ви знаєте правильні відповіді і будете знати куди подорожувати.

Ведуча 2: Не знаю як ви, але я просто в захваті від нашої спільної діяльності! Ви отримуєте ще один елемент вишивки! Так тримати! (*передає дітям конверт*)

Ведуча 1: У нас залишився останній, четвертий блок, але спочатку я підготувала для вас, щось цікаве – «Танцювальне караоке»

СЛАЙД 36

Ведуча 2: Танцювальне караоке? Ніколи про таке не чула.

Ведуча 1: Ой, зараз це так популярно. На екрані будуть з'являтися фото для обох команд. На фото буде зображено рух, який потрібно відтворити. І все це буде відбуватися під найкрутішу українську музику.

Ведуча 2: Ого, як круто! Пропоную не гаяти часу і почати танцювальне караоке прямо зараз! Друзі, (до залу) підіймайтеся зі свої місць та повторюйте рухи з екрану.

СЛАЙД 37

СЛАЙД 38**ФОНОГРАМА 24 – фоном**

Ведуча 1: Молодці! Ви чудово впоралися!

ФОНОГРАМА 24 – стає гучніше, поки виходять ведучі

Зміна ведучих

ФОНОГРАМА 24 – фоном**СЛАЙД 39****Блок 4 « Мистецтво»**

Ведуча 1: Ми розпочинаємо останній, четвертий блок завдань та відкриваємо для себе світ мистецтва». Особисто я дуже захоплююся «наївним» мистецтвом

Ведуча 2: Наївним мистецтвом ?

СЛАЙД 40

Ведуча 1: Це такий напрям образотворчого мистецтва, що включає в себе самодіяльні роботи художників – самоучок. Яскравим прикладом такого мистецтва в Україні є Марія Примаченко.

СЛАЙД 41

Ведуча 2: Так так, я чула про цю художницю. Саме її картину «**Квіти вирости коло четвертого енергоблоку**» продали аж за 500 тисяч доларів. За ці кошти волонтер Сергій Притула придбав 125 автомобілів Volkswagen T5 для Збройних сил України.

Ведуча 1: Друзі, перше завдання блоку «МИСТЕЦТВО» буде присвячене саме Марії Примаченко. Вам необхідно дати правильну відповідь на наші запитання. Також потрібно уважно дивитися на екран. Тож давайте почнемо.

СЛАЙД 42

Ведуча 2: Перше питання: У мережі ви можете знайти одразу дві версії написання прізвища мисткині – Примаченко та Приймаченко. А як підписувала свої роботи сама художниця?

Варіанти: 1)Примаченко 2)Приймаченко 3) Вона не вказувала своє авторство

СЛАЙД 43

Ведуча 1: Справді, мистецтвознавці й досі сперечаються, як правильно – Примаченко чи Приймаченко. Однак свої картини вона підписувала як Примаченко, і саме цей варіант написання прізвища зафіксовано в особистих документах художниці. Їдемо далі

СЛАЙД 44

Ведуча 2: Друге питання: А знаєте, в чому секрет химерних екзотичних тварин з робіт Примаченко?

Варіанти відповідей: 1) Вона ніколи не бачила їх у реальному житті
2) Усі вони наснилися художниці

Діти відповідають

СЛАЙД 45

Ведуча 1: Правильна відповідь: **вона ніколи їх не бачила у реальному житті.** Подейкують, що художниця навмисно оминала зоопарки за порадою знайомих майстрів. Мовляв, аби не нашкодити бурхливій фантазії. Продовжуємо

СЛАЙД 46

Ведуча 2: Третє питання: А ось і приклад. Як гадаєте, що це за тварина?

Варіанти відповідей: 1) Морський котик 2) Бобер

Діти відповідають.

Ведуча 1: Правильна відповідь **Бобер.** Картина написана у 1979 році. Давайте далі.

СЛАЙД 47

Ведуча 2: Четверте питання : Спробуємо вгадати ще одну істоту із всесвіту Примаченко

Варіанти відповідей: 1) Бик 2) Видра

Діти відповідають.

Ведуча 1: Правильна відповідь: **Видра.** Саме такою побачила Примаченко видру в майже однойменній роботі «Видра гуляє у лісі», датованій 1990 роком. Продовжуємо.

СЛАЙД 48

Ведуча 2: П'яте питання: «У нас в селі цього б не зрозуміли», – так Примаченко відгукнулася про роботи одного з найвідоміших художників світу. Із його ім'ям також пов'язана одна з легенд про поліську художницю. Хто це?

Варіанти відповідей: 1) Клод Моне 2) Пабло Пікассо

Діти відповідають.

Ведуча 1: Журналістка Людмила Лисенко згадує, як одного разу в село до Марії привезли альбом з роботами Пікассо. Художниця оглянула його і сказала: «У нас в селі цього б не зрозуміли».

СЛАЙД 49

Ведуча 2: Молодці, ми дякуємо вам за відповіді. Тепер ви знаєте, що Марія Примаченко - генійка українського наївного мистецтва, авторка казкових тварин та дійсно легендарна українська художниця.

ФОНОГРАМА 25 – фоном

СЛАЙД 50

Ведуча 1: Ми переходимо до нашого останнього завдання. Пропонуємо створити художній шедевр з любов'ю до України. На фліпчарті (*показують*) є аркуш та фломастери. Ваше завдання зробити свій внесок у майбутній шедевр. Ви можете намалювати серце, можете обвести та розфарбувати свою долоньку, сонце, квіточку, хмаринку – усе, що придумас ваша фантазія. Головна мета – працювати у команді для гарного результату.

Ведуча 2: Нехай кожен із вас подарує цій картині частинку своєї творчості, яка буде надихати нас на майбутні власні перемоги

Ведуча 1: Починають малювати капітани команд, після чого вони повертаються до своїх команд та дають «п'ятірку» наступному учаснику, який виходить до дошки.

Ведуча 2: Отже, ми запрошуємо до нас капітанів наших команд

Капітани виходять

Ведуча 1: Тож, давайте розпочинати останнє завдання блоку! ОДИН, ДВА, ТРИ, ПОЧАЛИ!

ФОНОГРАМА 26

учасники обирають фломастери та малюють

ФОНОГРАМА 27 -ФОНОМ

Ведуча 2: Наш малюнок майже готовий,зараз ми зробимо останній крок (*ведучі відривають марлевий скоч від аркушу*)

Ведуча 1: Неймовірно! Оце я розумію витвір мистецтва

Ведуча 2: Я і не мала сумніву, що результат буде чудовим. Адже над малюнком працювали разом талановиті та творчі вихованці Палацу творчості. Оплески нашим учасникам!

Ведуча 1: З завданням ви впоралися, тому тримайте останній конверт з вишивкою!

Ведуча 2: Ну, ось усі елементи вишивки у вас в руках, юні українці. Тому саме час скласти їх правильно та дізнатися зашифроване слово.

СЛАЙД 51

Ведуча 1: Ми запрошуємо до нас усіх учасників з елементами вишивки, які ви отримали під час виконання завдань.

Ведуча 2: Просимо скласти ваші елементи рАзом! (Діти складають елементи)
ФОНОГРАМА 27 гучніше, поки складають

Ведуча 1: Що за слово, на вашу, може означати цей символ? (діти говорять свої варіанти)

Ведуча 2: Без дешифратора все одно не здогадатися. Тож, увага на екран! Рахуємо до 3 рАзом.

Ведуча 1 + ведуча 2 : ОДИН, ДВА,ТРИ!

СЛАЙД 52

СЛАЙД 53

СЛАЙД 54

СЛАЙД 55

Ведуча 1: Це слово НЕЗЛАМНІСТЬ!!!! Бурхливі оплески наші творчі та незламні українці. Ми – сильні, ми – вільні, ми – незалежні. СЛАВА УКРАЇНІ!!!

Ведуча 2: А зараз запрошуємо всіх зробити спільне фото на згадку!

СЛАЙД 56

ФОНОГРАМА 28

Додаток 2

Фото заходу «Код нашої нації»

